

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens förslag till anslag för 2010 under utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till anslag för utgiftsområdet som uppgår till totalt drygt 35,8 miljarder kronor. De största anslagsposterna är polisorganisationen (drygt 19,1 miljarder kronor), Sveriges Domstolar (drygt 4,6 miljarder kronor) och Kriminalvården (drygt 7,3 miljarder kronor).

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna har inte deltagit i beslutet om anslagstilldelningen. I stället redovisar dessa partier sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag om att den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten avskaffas samt de lagförslag som lämnas i propositionen.

I ärendet behandlar utskottet också ca 100 motionsyrkanden som väckts främst under den allmänna motionstiden 2009. I yrkandena tas i första hand upp frågor som rör mål och resurser samt organisations- och prioriteringsfrågor för myndigheterna inom rättsväsendet. Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden, i första hand med hänvisning till gällande regler och pågående arbete.

I ärendet föreligger reservationer och särskilda yttranden från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna. Sammanlagt handlar det om 24 reservationer och 3 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Utskottets överväganden	10
Inledning	10
Utgiftsramen och anslagen	10
Inledning	10
Förslag till anslag	11
Polisorganisationen (anslag 1:1)	11
Säkerhetspolisen (anslag 1:2)	13
Åklagarmyndigheten (anslag 1:3)	13
Ekobrottsmyndigheten (anslag 1:4)	14
Sveriges Domstolar (anslag 1:5)	14
Kriminalvården (anslag 1:6)	15
Brottsförebyggande rådet (anslag 1:7)	16
Rättsmedicinalverket (anslag 1:8)	17
Gentekniknämnden (anslag 1:9)	17
Brottsoffermyndigheten (anslag 1:10)	18
Ersättning för skador på grund av brott (anslag 1:11)	18
Rättsliga biträden m.m. (anslag 1:12)	18
Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. (anslag 1:13)	19
Avgifter till vissa internationella sammanslutningar (anslag 1:14)	19
Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete (anslag 1:15)	20
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (anslag 1:16)	20
Fångombudsman (förslag till nytt anslag 1:17)	20
Särskilda utredningsmyndigheten (förslag till nytt anslag 1:18)	20
Utskottets ställningstagande	21
Prioritering av olika slags brott	23
Polisväsendet	26
Åklagarväsendet	32
Sveriges Domstolar	36
Kriminalvården	39
Kompetens och bemötande	41
Reservationer	47
1. Prioritering av arbetet mot ekonomisk brottslighet, punkt 2 (s, v, mp)	47
2. Prioritering av arbetet mot organiserad brottslighet m.m., punkt 3 (s, v, mp)	47
3. Prioritering av arbetet mot våldtäktsbrott, punkt 4 (s, v, mp)	48
4. Prioritering av arbetet mot människohandel, punkt 5 (s, v, mp)	49
5. Prioritering av arbetet mot hedersrelaterat våld, punkt 6 (s, v, mp)	49
6. Prioritering av arbetet mot narkotikabrottslighet, punkt 7 (s, v, mp)	50
7. Prioritering av arbetet mot hatbrott, punkt 8 (s, v, mp)	50

8. Prioritering av arbetet mot ungdomsbrottslighet, punkt 9 (s, v, mp)	51
9. Prioritering av arbetet mot korruption, punkt 10 (v, mp)	52
10. Polisens yttre organisation, punkt 12 (s, v, mp)	52
11. Enhet för bekämpning av grov organiserad brottslighet, punkt 13 (s, v, mp)	53
12. Miljöbrottsenheter, punkt 14 (s, v, mp)	54
13. Polisutbildningen, punkt 20 (s, v, mp)	54
14. Etnisk mångfald inom poliskåren, punkt 21 (s)	55
15. Den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten, punkt 23 (v)	56
16. Ekobrottsmyndigheten, punkt 25 (s, v, mp)	57
17. Kriminalvårdens effektivitet, punkt 28 (s, v, mp)	57
18. Utbildning om sexualbrott mot barn och människohandel med barn, punkt 29 (s, v, mp)	58
19. Barnkompetens hos domare i familjemål, punkt 30 (v, mp)	59
20. Utbildning om mäns våld mot kvinnor, punkt 31 (s, v, mp)	59
21. Utbildning i hbt-frågor och om hatbrott, punkt 32 (s, v, mp)	60
22. Utbildning av nämndemän, punkt 33 (s, v, mp)	61
23. Utbildning av domare i miljödomstolar, punkt 34 (v, mp)	61
24. Utbildning om etnisk diskriminering, punkt 35 (v, mp)	62
Särskilda yttranden	63
1. Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet, punkt 1 (s)	63
2. Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet, punkt 1 (v)	65
3. Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet, punkt 1 (mp)	67
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	70
Propositionen	70
Motion från allmänna motionstiden hösten 2003	71
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007	71
Motion från allmänna motionstiden hösten 2008	71
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009	72
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	82
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet	85
<i>Bilaga 4</i>	
Sammanställning av förslag till anslag för 2010 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet	86
 <i>Tabeller</i>	
Anslag till polisorganisationen	11
Anslag till Säkerhetspolisen	13
Anslag till Åklagarmyndigheten	13
Anslag till Ekobrottsmyndigheten	14
Anslag till Sveriges Domstolar	15
Anslag till Kriminalvården	16

Anslag till Brottsförebyggande rådet	16
Anslag till Rättsmedicinalverket	17
Anslag till Gentekniknämnden	17
Anslag till Brottsoffermyndigheten	18
Anslag till ersättning för skador på grund av brott	18
Anslag till rättsliga biträden m.m.	18
Anslag till kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	19
Anslag till avgifter till vissa internationella sammanslutningar	19
Anslag till bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	20
Anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	20

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Utgiftsramen och anslagen

1. Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Riksdagen anvisar för budgetåret 2010 anslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt utskottets förslag i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 4 punkt 3 och avslår motionerna 2009/10:Ju240, 2009/10:Ju306 yrkande 1, 2009/10:Ju334 yrkande 2, 2009/10:Ju337 yrkandena 5 och 13, 2009/10:Ju398, 2009/10:Ju427 yrkandena 12 och 19 samt 2009/10:Ju428 yrkandena 1 och 2.

Prioritering av olika slags brott

2. Prioritering av arbetet mot ekonomisk brottslighet

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Ju475, 2009/10:Ju242 yrkande 12 och 2009/10:Ju316.

Reservation 1 (s, v, mp)

3. Prioritering av arbetet mot organiserad brottslighet m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju244, 2009/10:Ju287 och 2009/10:Ju304.

Reservation 2 (s, v, mp)

4. Prioritering av arbetet mot våldtäktsbrott

Riksdagen avslår motion 2009/10:Ju234.

Reservation 3 (s, v, mp)

5. Prioritering av arbetet mot människohandel

Riksdagen avslår motion 2009/10:Ju396 yrkande 3.

Reservation 4 (s, v, mp)

6. Prioritering av arbetet mot hedersrelaterat våld

Riksdagen avslår motion 2009/10:Ju427 yrkande 24.

Reservation 5 (s, v, mp)

7. Prioritering av arbetet mot narkotikabrottslighet

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:So312 yrkande 12 och 2009/10:So614 yrkande 3.

Reservation 6 (s, v, mp)

8. Prioritering av arbetet mot hatbrott

Riksdagen avslår motion 2009/10:A257 yrkande 8.

Reservation 7 (s, v, mp)

9. Prioritering av arbetet mot ungdomsbrottslighet

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju279, 2009/10:Ju329 och 2009/10:Ju368 yrkandena 2 och 3.

Reservation 8 (s, v, mp)

10. Prioritering av arbetet mot korruption

Riksdagen avslår motion 2009/10:Ju383 yrkande 1.

Reservation 9 (v, mp)

11. Övriga prioriteringar

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju353 yrkandena 2 och 3, 2009/10:Ju371, 2009/10:Ju391 yrkande 5, 2009/10:T536 yrkande 44 och 2009/10:N268 yrkande 3.

*Polisväsendet***12. Polisens yttre organisation**

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju337 yrkandena 1 och 2 samt 2009/10:Ju427 yrkande 10.

Reservation 10 (s, v, mp)

13. Enhet för bekämpning av grov organiserad brottslighet

Riksdagen avslår motion 2009/10:Ju427 yrkande 11.

Reservation 11 (s, v, mp)

14. Miljöbrottsenheter

Riksdagen avslår motion 2009/10:Ju337 yrkande 15.

Reservation 12 (s, v, mp)

15. Fler synliga poliser och lokala poliskontor i Stockholm

Riksdagen avslår motion 2009/10:Ju368 yrkande 1.

16. Polisverksamheten i Skaraborg

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju230 och 2009/10:Ju257.

17. Sjöpolisen

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju268 yrkandena 1 och 2 samt 2009/10:Ju355.

18. Frågan om polishelikoptrar

Riksdagen avslår motion 2009/10:Ju222 yrkandena 1 och 2.

19. Organisations- och resursfrågor inom polisen i övrigt

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju219, 2009/10:Ju242 yrkandena 3, 6 och 9 samt 2009/10:Ju298.

20. Polisutbildningen

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju309 yrkande 1, 2009/10:Ju312 yrkande 1, 2009/10:Ju337 yrkande 3, 2009/10:Ju427 yrkande 16 och 2009/10:T420 yrkande 4.

Reservation 13 (s, v, mp)

21. Etnisk mångfald inom poliskåren

Riksdagen avslår motion 2009/10:Ju406 yrkande 2.

Reservation 14 (s)

22. Polisförsörjning i övrigt

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju216, 2009/10:Ju220, 2009/10:Ju275, 2009/10:Ju312 yrkande 2, 2009/10:Ju376, 2009/10:Ju382, 2009/10:Ju404, 2009/10:Ju406 yrkandena 1 och 3 samt 2009/10:Ju411.

*Åklagarväsendet***23. Den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten**

Riksdagen godkänner att den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten avskaffas. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 4 punkt 1 och avslår motion 2009/10:Ju334 yrkande 1.

Reservation 15 (v)

24. Handläggningstider

Riksdagen avslår motion 2009/10:Ju417.

25. Ekobrottsmyndigheten

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju241, 2009/10:Ju242 yrkande 4 och 2009/10:Ju337 yrkande 14.

Reservation 16 (s, v, mp)

*Sveriges Domstolar***26. Lagförslagen**

Riksdagen antar regeringens förslag till

- a) lag om ändring i äktenskapsbalken,
- b) lag om ändring i lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m.,
- c) lag om ändring i namnlagen (1982:670),
- d) lag om ändring i lagen (1985:206) om viten,
- e) lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481),
- f) lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
- g) lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844),
- h) lag om ändring i lagen (1999:988) om förhör m.m. hos kommissionen för granskning av de svenska säkerhetstjänsternas författningskyddade verksamhet,

- i) lag om ändring i lagen (2000:1175) om talerätt för vissa utländska konsumentmyndigheter och konsumentorganisationer,
j) lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister.
Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 4 punkt 2.

27. Domstolsorganisationen

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju218, 2009/10:Ju401 och 2009/10:Ju403.

Kriminalvården

28. Kriminalvårdens effektivitet

Riksdagen avslår motion 2009/10:Ju428 yrkande 3.

Reservation 17 (s, v, mp)

Kompetens och bemötande

29. Utbildning om sexualbrott mot barn och människohandel med barn

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju209, 2009/10:Ju213 yrkande 1, 2009/10:Ju289, 2009/10:Ju372 yrkande 3, 2009/10:Ju413 och 2009/10:Ju429 yrkande 3.

Reservation 18 (s, v, mp)

30. Barnkompetens hos domare i familjemål

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju347 yrkandena 1 och 2 samt 2009/10:C378 yrkande 4.

Reservation 19 (v, mp)

31. Utbildning om mäns våld mot kvinnor

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju250 yrkande 2, 2009/10:Ju369 yrkande 1 och 2009/10:Ju381 yrkande 4.

Reservation 20 (s, v, mp)

32. Utbildning i hbt-frågor och om hatbrott

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:Ju398 yrkande 2, 2007/08:C421 yrkande 1, 2009/10:Ju265 yrkande 18, 2009/10:Ju386 yrkande 1 och 2009/10:A443 yrkande 15.

Reservation 21 (s, v, mp)

33. Utbildning av nämndemän

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju238 och 2009/10:Ju284.

Reservation 22 (s, v, mp)

34. Utbildning av domare i miljödomstolar

Riksdagen avslår motion 2009/10:Ju282.

Reservation 23 (v, mp)

35. Utbildning om etnisk diskriminering

Riksdagen avslår motion 2008/09:Ju286 yrkandena 1 och 2.

Reservation 24 (v, mp)

36. Övriga frågor om kompetens och bemötande

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju274 och 2009/10:Ju380.

Stockholm den 8 december 2009

På justitieutskottets vägnar

Thomas Bodström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Thomas Bodström (s)¹, Inger Davidson (kd), Henrik von Sydow (m), Krister Hammarbergh (m), Margareta Persson (s)², Ulrika Karlsson i Uppsala (m), Elisebeht Markström (s)³, Johan Pehrson (fp), Karl Gustav Abramsson (s)⁴, Inge Garstedt (m), Christer Adelsbo (s)⁵, Helena Bouveng (m), Lena Olsson (v)⁶, Kerstin Haglö (s)⁷, Karin Nilsson (c), Kjell Eldensjö (kd) och Helena Leander (mp)⁸.

¹⁻⁸ Avstår från ställningstagande under punkt 1.

Utskottets överväganden

Inledning

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet omfattar anslag till polis-, åklagar- och domstolsväsendena, kriminalvården, Brottsförebyggande rådet, Rättsmedicinalverket, Gentekniknämnden och Brottsoffermyndigheten samt för bl.a. rättshjälpskostnader och brottsskadeersättning. För 2009 anslogs, inklusive tillskott på tilläggsbudget, knappt 34,2 miljarder kronor. De tyngsta anslagsposterna är Polisorganisationen, Kriminalvården och Sveriges Domstolar.

För 2010 har riksdagen bestämt utgiftsramen för rättsväsendet till 35 840 193 000 kr (bet. 2009/10:FiU1, rskr. 2009/10:32).

Regeringen redovisar i propositionen att *målet för rättsväsendet* är den enskildes rättstrygghet och rättssäkerhet samt att *målet för kriminalpolitiken* är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet.

Utgiftsramen och anslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om anslagsfördelning inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet och avslår motionsyrkanden som står i strid med regeringens förslag.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet regeringens budgetförslag och de motioner som väckts med anledning av budgetpropositionen och som avser fördelningen på anslag inom rättsväsendet. Vidare behandlar utskottet motionsyrkanden som mer allmänt rör resursfrågor eller verksamhet och prioriteringar och som utskottet ansett bör behandlas i detta sammanhang.

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp till vilket summan av de till utgiftsområdet hörande utgifterna högst får uppgå (5 kap. 12 § riksdagsordningen). Riksdagen har (med bifall till regeringens förslag) bestämt utgiftsramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet till 35 840 193 000 kr för 2010 (prop. 2009/10:1, bet. FiU1, rskr. 2009/10:32) I det föreliggande ärendet har utskottet bl.a. att föreslå riksdagen hur detta belopp ska fördelas på anslag inom utgiftsområdet.

I sammanhanget kan erinras om att utskottet den 13 oktober 2009 (se utskottets protokoll 2009/10:3) dels tillstyrkt regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2010, dels tillstyrkt den prelimi-

nära fördelningen respektive beräkningen av utgifter på utgiftsområdet för 2011 och 2012. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna har anmält avvikande meningar och tillstyrkt bifall till respektive alternativa förslag till budgetram för utgiftsområde 4.

I detta betänkande behandlas alltså fördelningen på anslag inom utgiftsområdet. Regeringen har lagt fram ett förslag till sådan fördelning. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna har i motionerna Ju428 (s), Ju334 (v) och Ju398 (mp) lämnat förslag till fördelning på anslag. Fördelningen på anslag inom utgiftsområdet framgår av *bilaga 4*.

En utförlig presentation av anslagen följer nedan. Under respektive anslag presenteras regeringens förslag samt Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiet de grönas alternativa förslag till fördelning på anslagen.

Förslag till anslag

Polisorganisationen (anslag 1:1)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till polisorganisationen 2010.

Anslag till polisorganisationen

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2009 inkl. TB	Prop. 2010	s	v	mp
18 423 125	19 147 134	+100 000	-40 000	-

Anslaget används för att finansiera polismyndigheternas, Statens kriminaltekniska laboratoriums och Rikspolisstyrelsens verksamhet. Anslaget används också för att samordna och utveckla rättsväsendets informationsförsörjning.

För 2009 uppgår anslaget Polisorganisationen, inklusive en höjning av anslaget i tilläggsbudgeten, till drygt 18,4 miljarder kronor. Vid ingången av 2009 fanns ett anslagssparande om knappt 66 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till knappt 18,2 miljarder kronor.

Regeringens mål är att det 2010 ska finnas 20 000 poliser. Satsningen på ett ökat antal poliser har förbättrat polisens förutsättningar att vara närvarande och synlig i hela landet samt att kunna förhindra och utreda fler brott. Även förutsättningarna för att effektivt kunna bekämpa den grova organiserade brottsligheten har förbättrats genom de satsningar som regeringen har gjort. Polisen ges också möjlighet att vidareutveckla de IT-baserade verksamhetsstöden. Utvecklingsarbetet ska bl.a. bidra till att underlätta utbytet av information mellan rättsväsendets myndigheter. För att finansiera de fortsatta satsningarna på polisen föreslås anslaget till polisorganisationen öka med 1,1 miljarder kronor fr.o.m. 2010.

Som en följd av regeringens mål att det ska finnas 20 000 poliser 2010 antogs under en period fler studenter än normalt till polisutbildningen. Utbildningen berättigar till studiemedel. Utökningen av antalet utbildningsplatser innebar ökade utgifter för studiemedel och studiemedelsräntor. För att bidra till finansieringen av de ökade utgifterna för studiemedel och studiemedelsräntor minskades anslaget till polisorganisationen 2009 med 19 942 000 kr. Från och med innevarande år antas färre studenter till polisutbildningen. Därmed minskar också utgifterna för studiemedel och studiemedelsräntor. Mot bakgrund av det ökas polisorganisationens anslag med finansiering från anslagen för studiestöd och studiemedelsräntor. År 2010 ökas polisorganisationens anslag med 11 168 000 kr.

Polisen har under ett antal år betalat 90 % av Sveriges avgift till Euro-pol. Resterande del har Tullverket betalat. Från och med 2010 ska de båda myndigheterna inte längre betala avgifterna, utan de kommer att ingå i den totala EU-avgiften. Som en följd av detta föreslås anslaget till polisorganisationen minskas med 12 245 000 kr fr.o.m. 2010.

Härutöver görs vissa överföringar till och från anslaget, bl.a. med anledning av att Regeringskansliet under 2009 övertagit ansvaret för Rådet för rättsväsendets informationsförsörjning (RIF-rådet) från Rikspolisstyrelsen samt för att ytterligare förbättra och effektivisera polisens arbete med verkställigheter av lagakraftvunna avslags- och utvisningsbeslut.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen ett ramanslag för 2010 på 19 147 134 000 kr. I anslagsberäkningen har även hänsyn tagits till beräknade utgiftsökningar för löner, lokaler och övriga förvaltningskostnader.

I motion Ju428 (s) yrkande 1 begärs att anslaget Polisorganisationen ska ökas med 100 miljoner kronor. Motionärerna anför att det behövs civilanställda vid polisen för att utföra viktiga och nödvändiga arbetsuppgifter. Vidare krävs enligt motionärerna en breddad kompetens inom polisen, med bl.a. ekonomer, jurister och samhällsvetare. I motion Ju427 (s) yrkande 12 anfördes att 200 miljoner kronor bör öronmärkas för en särskild central enhet för bekämpning av den grova organiserade brottsligheten. I motion Ju428 yrkande 2 och Ju427 yrkande 19 framhålls bl.a. att man under en treårsperiod bör öronmärka 20 miljoner kronor per år av polisens tilldelade medel för att bekämpa barnpornografibrott och människohandel. I motion Ju306 (s) yrkande 1 framhålls behovet av mer resurser till bekämpning av den organiserade brottsligheten.

I motion Ju334 (v) yrkande 2 (delvis) begärs att anslaget Polisorganisationen ska minskas med 40 miljoner kronor. Motionärerna anför att polisorganisationen har ett underskott som måste täckas, men att det också är angeläget att de reformer som länge efterfrågats genomförs. Enligt motionärerna är polisens utbildning, polisens effektivitet och frågan om att utreda en sammanslagning av länsmyndigheterna sådana reformer som sna-

rast måste presenteras. Slutligen anför motionärerna att de avvisar förslaget att överföra 10 miljoner kronor från Migrationsverkets anslag till polisorganisationen.

Säkerhetspolisen (anslag 1:2)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till Säkerhetspolisen 2010.

Anslag till Säkerhetspolisen

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2009	Prop. 2010	s	v	mp
916 292	946 595	–	–	–100 000

För 2009 uppgår anslaget till Säkerhetspolisen till drygt 916 miljoner kronor. Vid ingången av 2009 hade en anslagskredit om drygt 1,3 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till drygt 881 miljoner kronor.

Regeringen föreslår ett ramanslag för 2010 på 946 595 000 kr. I anslagsberäkningen har även hänsyn tagits till beräknade utgiftsökningar för löner, lokaler och övriga förvaltningskostnader.

I motion Ju398 (mp) (delvis) begärs att anslaget till Säkerhetspolisen minskas med 100 miljoner kronor. Motionärerna anför att riksdagen inte har tillräcklig insyn i Säkerhetspolisens arbete. Vidare anføres att en översyn behöver genomföras av Säkerhetspolisens personskydd. Enligt motionärerna har personer som arbetar med personskyddet en viktig samhällsfunktion och ska vara kompetenta i sin yrkesroll, men de behöver inte vara säkerhetspolis för detta syfte.

Åklagarmyndigheten (anslag 1:3)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till Åklagarmyndigheten för 2010.

Anslag till Åklagarmyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2009 inkl. TB	Prop. 2010	s	v	mp
1 074 152	1 139 482	–	–	+10 000

För 2009 uppgår Åklagarmyndighetens anslag, inklusive en höjning av anslaget i tilläggsbudgeten, till knappt 1,1 miljarder kronor. Vid ingången av 2009 fanns ett anslagssparande om knappt 18 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till knappt 1,1 miljarder kronor.

Regeringen anför att ärendeinflödet till Åklagarmyndigheten fortsätter att öka, vilket huvudsakligen beror på ett ökat inflöde från polisen. Även andra myndigheters satsningar på att brott i större utsträckning ska kunna utredas och lagföras innebär ett ökat ärendeinflöde till Åklagarmyndighe-

ten. Åklagarmyndigheten måste ha förutsättningar för att svara mot de krav som ställs på verksamheten, bl.a. när det gäller att hantera det ökande ärendeflödet, ungdomsbrott, våldsbrott i nära relationer och grov organiserad brottslighet. För att kunna göra detta på ett effektivt sätt med bibehållen hög kvalitet föreslår regeringen att anslaget ökas med 50 miljoner kronor fr.o.m. år 2010.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen ett ramanslag för 2010 på 1 139 482 000 kr. I anslagsberäkningen har även hänsyn tagits till beräknade utgiftsökningar för löner, lokaler och övriga förvaltningskostnader.

I motion Ju240 (s) begärs ett tillkännagivande om bristen på åklagare.

I motion Ju398 (mp) (delvis) begärs en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor. Enligt motionärerna behövs ytterligare resurser för att Åklagarmyndigheten ska kunna stärka sitt arbete mot sexköp och trafficking. Det krävs också satsningar på fortbildning av personalen inom myndigheten i frågor om mäns våld mot kvinnor med en könsmaktsförståelse. Ett fortsatt arbete krävs vidare för att utveckla myndighetens arbete med att utreda miljöbrott.

Ekobrottsmyndigheten (anslag 1:4)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till Ekobrottsmyndigheten för 2010.

Anslag till Ekobrottsmyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2009 inkl. TB	Prop. 2010	s	v	mp
406 185	420 556	–	–	+5 000

För 2009 uppgår Ekobrottsmyndighetens anslag, inklusive en höjning i tilläggsbudgeten, till drygt 406 miljoner kronor. Vid ingången av 2009 hade en anslagskredit om drygt 3,6 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till knappt 396 miljoner kronor.

För att myndigheten ska kunna upprätthålla hög kvalitet och effektivitet i sin verksamhet föreslås anslaget öka med 10 000 000 kr fr.o.m. 2010.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen ett ramanslag för 2010 på 420 556 000 kr. I anslagsberäkningen har även hänsyn tagits till beräknade utgiftsökningar för löner, lokaler och övriga förvaltningskostnader.

I motion Ju398 (mp) (delvis) föreslås en ökning av anslaget med 5 miljoner kronor för att skärpa arbetet mot ekobrott.

Sveriges Domstolar (anslag 1:5)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till Sveriges Domstolar för 2010.

Anslag till Sveriges Domstolar*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2009 inkl. TB	Prop. 2010	s	v	mp
4 416 039	4 612 556	–	–2 000	+10 000

För 2009 uppgår Sveriges Domstolars anslag, inklusive en höjning av anslaget i tilläggsbudgeten, till drygt 4,4 miljarder kronor. Vid ingången av 2009 fanns ett anslagssparande om knappt 76 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till knappt 4,5 miljarder kronor.

För att domstolarna ska kunna hantera det ökande antalet inkomna mål och ärenden med bibehållen hög kvalitet och effektivitet föreslås att anslaget ökas med 150 miljoner kronor fr.o.m. 2010.

Regeringen avser att under våren 2010 lägga förslag om en ändrad instansordning för vissa mål och ärenden enligt plan- och bygglagen (1987:10) och miljöbalken. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen att anslaget ökas med 4 600 000 kr samtidigt som anslaget 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden, som finns uppfört under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård, minskas med motsvarande belopp.

Härutöver görs ytterligare ett antal överföringar till och från anslaget bl.a. med anledning av lagstiftningsreformer.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen ett ramanslag för 2010 på 4 612 556 000 kr. I anslagsberäkningen har även hänsyn tagits till beräknade utgiftsökningar för löner, lokaler och övriga förvaltningskostnader.

I motion Ju334 (v) yrkande 2 (delvis) föreslås en minskning av anslaget med 2 miljoner kronor. Motionärerna anför att de avvisar det av regeringen föreslagna tillskottet om 2 miljoner kronor avseende de ökade kostnader för de allmänna förvaltningsdomstolarna som privatiseringen av Apoteket AB förväntas innebära.

I motion Ju398 (mp) (delvis) föreslås en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor. Motionärerna anför att satsningar bör göras på återkommande obligatoriska utbildningar för domare och nämndemän i diskrimineringsfrågor. Vidare föreslås obligatoriska utbildningssatsningar för domare och nämndemän vad gäller frågor om mäns våld mot kvinnor och barn, våld i samkönade relationer och hedersrelaterat våld.

Kriminalvården (anslag 1:6)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till Kriminalvården för 2010.

Anslag till Kriminalvården*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2009 inkl. TB	Prop. 2010	s	v	mp
6 707 224	7 312 275	–	–250 000	+10 000

För 2009 uppgår Kriminalvårdens anslag, inklusive en höjning av anslaget i tilläggsbudgeten, till drygt 6,7 miljarder kronor. Vid ingången av 2009 hade en anslagskredit om knappt 15 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till drygt 6,7 miljarder kronor.

Anslaget föreslås öka med 700 miljoner kronor fr.o.m. 2010. Tillskottet ska användas för att upprätthålla kvalitet, effektivitet och säkerhet inom såväl frivården som häkten och anstalter.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen ett ramanslag för 2010 på 7 312 275 000 kr. I anslagsberäkningen har även hänsyn tagits till beräknade utgiftsökningar för löner, lokaler och övriga förvaltningskostnader.

I motion Ju334 (v) yrkande 2 (delvis) föreslås en minskning av anslaget med 250 miljoner kronor. Motionärerna anför att halvtidsfrigivning för dem som för första gången dömts till frihetsberövande påföljd bör införas fr.o.m. den 1 juli 2010. Härigenom frigörs resurser som bl.a. bör användas till att förstärka innehållet i kriminalvården och frivården.

I motion Ju398 (mp) (delvis) föreslås en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor. Motionärerna anför att behandlingsprogram för män som dömts för vålds- eller sexualbrott bör bli obligatoriska. Vidare anfördes att Kriminalvården bör få i uppdrag att samarbeta med kvinnojourer så att dessa kan hålla stödsamtal med kvinnor, på anstalter eller i kvinnojourernas lokaler. Slutligen anför motionärerna att en fångombudsman bör inrättas.

Brottsförebyggande rådet (anslag 1:7)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till Brottsförebyggande rådet för 2010.

Anslag till Brottsförebyggande rådet*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2009	Prop. 2010	s	v	mp
60 624	62 614	–	–	+5 000

För 2009 uppgår Brottsförebyggande rådets anslag till drygt 60,6 miljoner kronor. Vid ingången av 2009 fanns ett anslagssparande om knappt 3,5 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till drygt 60,7 miljoner kronor.

Regeringen föreslår ett ramanslag för 2010 på 62 614 000 kr. I anslagsberäkningen har även hänsyn tagits till beräknade utgiftsökningar för löner, lokaler och övriga förvaltningskostnader.

I motion Ju398 (mp) (delvis) föreslås en höjning av anslaget med 5 miljoner kronor för att Brottsförebyggande rådet ska kunna vidareutveckla statistiksystemen, särskilt avseende hatbrott och vålds- och sexualbrott mot kvinnor.

Rättsmedicinalverket (anslag 1:8)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till Rättsmedicinalverket för 2010.

Anslag till Rättsmedicinalverket

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2009 inkl. TB	Prop. 2010	s	v	mp
284 344	294 729	–	–	–

För 2009 uppgår Rättsmedicinalverkets anslag, inklusive en höjning av anslaget i tilläggsbudgeten, till drygt 284 miljoner kronor. Vid ingången av 2009 hade en anslagskredit om drygt 400 000 kr utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till drygt 277 miljoner kronor.

I propositionen anförs att arbetsbelastningen inom Rättsmedicinalverket har fortsatt att öka, bl.a. till följd av fler inkomna drograttfylleriärenden från polisen. Det är angeläget att Rättsmedicinalverket även i fortsättningen kan bedriva sin verksamhet med hög kvalitet och effektivitet. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 5 000 000 kr fr.o.m. 2010.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen ett ramanslag för 2010 på 294 729 000 kr. I anslagsberäkningen har även hänsyn tagits till beräknade utgiftsökningar för löner, lokaler och övriga förvaltningskostnader.

Gentekniknämnden (anslag 1:9)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till Gentekniknämnden för 2010.

Anslag till Gentekniknämnden

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2009	Prop. 2010	s	v	mp
4 004	4 116	–	–	–

För 2009 uppgår Gentekniknämndens anslag till drygt 4 miljoner kronor. Vid ingången av 2009 fanns ett anslagssparande om 282 000 kr. Utgiftsprognosen är beräknad till knappt 3,8 miljoner kronor.

Regeringen föreslår ett ramanslag för 2010 på 4 116 000 kr.

I anslagsberäkningen har även hänsyn tagits till beräknade utgiftsökningar för löner, lokaler och övriga förvaltningskostnader.

Brottsoffermyndigheten (anslag 1:10)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till Brottsoffermyndigheten för 2010.

Anslag till Brottsoffermyndigheten*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2009	Prop. 2010	s	v	mp
30 395	31 567	–	–	–

För 2009 uppgår Brottsoffermyndighetens anslag till knappt 30,4 miljoner kronor. Vid ingången av 2009 fanns ett anslagssparande om knappt 1,1 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till knappt 30,7 miljoner kronor.

Regeringen föreslår ett ramanslag för 2010 på 31 567 000 kr. I anslagsberäkningen har även hänsyn tagits till beräknade utgiftsökningar för löner, lokaler och övriga förvaltningskostnader.

Ersättning för skador på grund av brott (anslag 1:11)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till ersättning för skador på grund av brott för 2010.

Anslag till ersättning för skador på grund av brott*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2009	Prop. 2010	s	v	mp
89 474	89 474	–	–	–

För 2009 uppgår anslaget Ersättning för skador på grund av brott till knappt 89,5 miljoner kronor. Vid ingången av 2009 fanns ett anslagssparande på knappt 1,3 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till drygt 89,7 miljoner kronor.

Regeringen föreslår ett ramanslag för 2010 på 89 474 000 kr.

Rättsliga biträden m.m. (anslag 1:12)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till rättsliga biträden m.m. för 2010.

Anslag till rättsliga biträden m.m.*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2009 inkl. TB	Prop. 2010	s	v	mp
1 725 657	1 725 657	–	–	–

För 2009 uppgår anslaget Rättsliga biträden, inklusive en höjning av anslaget i tilläggsbudgeten, till drygt 1,7 miljarder kronor. Vid ingången av 2009 hade en anslagskredit om knappt 61 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till drygt 1,6 miljarder kronor.

Regeringen anför att utgifterna för anslaget har ökat. Det är framför allt en ökning av antalet inkomna och avgjorda brottmål för vilka förordnas offentliga försvarare som bidrar till de ökade utgifterna. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 500 miljoner kronor fr.o.m. 2010.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen ett ramanslag för 2010 på 1 725 657 000 kr.

Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. (anslag 1:13)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till kostnader för vissa skaderegleringar m.m. för 2010.

Anslag till kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2009	Prop. 2010	s	v	mp
inkl. TB				
36 163	30 163	–	–	–

För 2009 uppgår anslaget Kostnader för vissa skaderegleringar m.m., inklusive en höjning av anslaget i tilläggsbudgeten, till knappt 36,2 miljoner kronor. Vid ingången av 2009 hade en anslagskredit om drygt 3,9 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till 24 miljoner kronor.

Regeringen anför att utgifterna för anslaget ökat då antalet ärenden som innefattar frihetsberövande har ökat de senaste åren. Dessutom har ersättningsärenden som avser större belopp (över 100 000 kr) blivit fler. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 3 000 000 kr fr.o.m. 2010.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen ett ramanslag för 2010 på 30 163 000 kr.

Avgifter till vissa internationella sammanslutningar (anslag 1:14)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till avgifter till vissa internationella sammanslutningar för 2010.

Anslag till avgifter till vissa internationella sammanslutningar

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2009	Prop. 2010	s	v	mp
3 578	3 578	–	–	–

För 2009 uppgår anslaget Avgifter till vissa internationella sammanslutningar till knappt 3,6 miljoner kronor. Vid ingången av 2009 fanns ett anslagssparande på 228 000 kr. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till drygt 3,5 miljoner kronor.

Regeringen föreslår ett ramanslag för 2010 på 3 578 000 kr.

Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete (anslag 1:15)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete för 2010.

Anslag till bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2009	Prop. 2010	s	v	mp
7 157	7 157	–	–	–

För 2009 uppgår anslaget Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete till knappt 7,2 miljoner kronor. Vid ingången av 2009 fanns ett anslagssparande på 907 000 kr. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till knappt 7 miljoner kronor.

Regeringen föreslår ett ramanslag för 2010 på 7 157 000 kr.

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (anslag 1:16)

I nedanstående tabell finns en jämförelse av regeringens och oppositionens förslag till anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden för 2010.

Anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2009	Prop. 2010	s	v	mp
12 184	12 540	–	–	–

För 2009 uppgår anslaget till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden till knappt 12,2 miljoner kronor. Vid ingången av 2009 fanns ett anslagssparande på drygt 1,8 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2009 är beräknad till drygt 12,2 miljoner kronor.

Regeringen föreslår ett ramanslag för 2010 på 12 540 000 kr. I anslagsberäkningen har även hänsyn tagits till beräknade utgiftsökningar för löner, lokaler och övriga förvaltningskostnader.

Fångombudsman (förslag till nytt anslag 1:17)

I motion Ju334 (v) yrkande 2 (delvis) begärs att en fångombudsman inrättas samt att ett nytt anslag skapas för detta ändamål. För 2010 anslås 5 miljoner kronor. Även i motion Ju337 (v) yrkande 13 framförs en begäran om att en fångombudsman inrättas.

Särskilda utredningsmyndigheten (förslag till nytt anslag 1:18)

I motionerna Ju334 (v) yrkande 2 (delvis) och Ju337 yrkande 5 begärs att en särskild myndighet för att utreda brott som begås av poliser och åklagare ska inrättas från den 1 juli 2010. För detta ändamål anslås 30 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet framhålla det regeringen anför i budgetpropositionen om att ett väl fungerande rättsväsende utgör kärnan i en fungerande demokrati. Få saker beskär människans frihet så tydligt som att bli utsatt för brott. Våld, stölder och droger sätter djupa spår. Det är därför nödvändigt att samhället kraftfullt bemöter all brottslighet. Utskottet ställer sig bakom den inriktning av politiken som regeringen redovisar. Att minska brottsligheten och öka människors trygghet innebär som regeringen anför att rättssäkerheten och rättstryggheten värnas.

Regeringen fortsätter att stärka brottsbekämpningen i Sverige. Vid utgången av 2010 kommer Sverige att ha 20 000 poliser. Ett väl fungerande rättsväsende är en självklar förutsättning för att samhällets åtgärder mot brottsligheten ska bli framgångsrika. Utskottet konstaterar att regeringen nu fullföljer satsningen på rättsväsendet för att öka den polisiära närvaron, säkerställa en effektiv åklagarverksamhet, värna kvaliteten i den dömande verksamheten, säkerställa en effektiv kriminalvård och stärka brottsofferperspektivet i hela rättskedjan. Utskottet instämmer med regeringen i att fortsatta satsningar är nödvändiga för ett framgångsrikt arbete och välkomnar därför att rättsväsendet tillförs ytterligare medel. Sedan 2007 har rättsväsendet tillförts över 5 miljarder kronor i ramförstärkning. Därtill kommer att engångsvisa medel har tillförts. Sammantaget innebär detta den mest omfattande satsning som gjorts på det svenska rättsväsendet.

Den grova organiserade brottsligheten är ett allvarligt hot mot samhället. Det initiativ som regeringen tagit till en nationell mobilisering är därför mycket viktigt. Utskottet vill också i likhet med regeringen framhålla att det är angeläget att polisen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och andra berörda myndigheter vidareutvecklar sina arbetsmetoder för att kunna spåra, förverka och återföra vinningen av brott. I detta sammanhang kan nämnas att regeringen den 12 november 2009 uppdrog åt Ekobrottsmyndigheten att i samverkan med Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Tullverket, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten bilda en myndighetsgemensam nationell specialistfunktion för brottsutbytesfrågor bestående av experter från de berörda myndigheterna.

Den grova organiserade brottsligheten är ofta gränsöverskridande. För att polis och åklagare på ett effektivt sätt ska kunna bekämpa gränsöverskridande brottslighet som människohandel och terrorism förutsätts en nära samverkan med berörda myndigheter i andra länder och ett aktivt deltagande i det internationella samarbetet. Det är viktigt att de internationella verktygen används i den operativa verksamheten. I detta sammanhang kan nämnas att utskottet tidigare välkomnat EU-kommissionens meddelande Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i allmänhetens tjänst, det s.k. Stockholmsprogrammet (se utlåtande 2008/09:JuU31). Utskottet vill än en gång särskilt framhålla vikten av balans mellan de brottsbekämpande åtgärderna och ett starkt skydd för den enskildes rättigheter och för den personliga integriteten.

Det bästa sättet att öka tryggheten för alla är att förhindra att brott begås. En trygg uppväxt är den mest effektiva brottsförebyggande insatsen. Föräldrar har huvudansvaret för att förmedla normer och värderingar till sina barn och ungdomar, men det går inte att bortse från rättsväsendets normativa inverkan. Utskottet vill understryka vad regeringen anför om att påföljderna för unga lagöverträdare ska vara tidiga och tydliga samt inriktade på att förhindra fortsatt brottslighet.

Utskottet vill också betona att rättsväsendets myndigheter måste ha ett tydligt brottsofferperspektiv och verka för att brottsoffren upplever att deras behov av stöd och hjälp möts. Barn och ungdomar som utsatts för brott är beroende av att vuxna förstår och agerar. Brottsofsatta barn och ungdomar måste tidigt få stöd och hjälp till upprättelse. Det är som regeringen anför viktigt att rättsväsendets myndigheter är medvetna om barns särskilda utsatthet och behov samt att de åtgärder myndigheterna vidtar utgår från detta. Även andra utsatta grupper, såsom personer med funktionsnedsättning, kräver särskild uppmärksamhet.

Alla former av våld i nära relationer måste bekämpas. Regeringen har genom de insatser som presenteras i handlingsplanen för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och våld i samkönade relationer samt i handlingsplanen mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål gett förutsättningar för en höjd ambitionsnivå i kampen mot mäns våld mot kvinnor (se betänkandena 2007/08:JuSoU1 och 2008/09:JuU4). Särskilda medel har avsatts och ett antal uppdrag har beslutats för att främja myndigheternas arbete och stödja andra aktörer i dessa frågor. Utskottet ser med tillfredsställelse på att Brottsförebyggande rådet har fått i uppdrag att följa upp åtgärderna i handlingsplanen för att bekämpa mäns våld mot kvinnor.

När det gäller kriminalvården delar utskottet regeringens ställningstagande att påföljder ska verkställas på ett säkert, humant och effektivt sätt och att antalet återfall i brott ska minska. Verkställigheten ska utformas så att den verkar återfallsförebyggande och de negativa effekterna av en fängelsevistelse motverkas. Avgörande för ett meningsfullt verkställighetsinnehåll är att de individuella riskerna, behoven och förutsättningarna identifieras i ett tidigt skede. Alla klienter ska redan från början av verkställigheten få en individuell handlingsplan av hög kvalitet. I likhet med regeringen vill utskottet understryka vikten av sysselsättning under verkställigheten. Arbetslinjen – som är ett övergripande mål för regeringens politik – ska också omfatta dem som verkställer en påföljd.

Sammanfattningsvis delar utskottet regeringens syn på vilka åtgärder som bör vidtas för att minska brottsligheten och öka tryggheten. För att genomföra dessa åtgärder anser utskottet att regeringens förslag vad gäller anslagen till rättsväsendet är väl avvägda. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till fördelning på anslagen inom utgiftsområde 4 Rättsväsen-

det, *se bilaga 3*, och avstyrker bifall till motionerna Ju240 (s), Ju306 (s) yrkande 1, Ju334 (v) yrkande 2, Ju337 (v) yrkandena 5 och 13, Ju398 (mp), Ju427 (s) yrkandena 12 och 19 och Ju428 (s) yrkandena 1 och 2.

Prioritering av olika slags brott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett flertal motionsyrkanden om prioritering av olika slags brott.

Jämför reservationerna 1 (s, v, mp), 2 (s, v, mp), 3 (s, v, mp), 4 (s, v, mp), 5 (s, v, mp), 6 (s, v, mp), 7 (s, v, mp), 8 (s, v, mp) och 9 (v, mp).

Propositionen

Regeringen uttalar i budgetpropositionen (s. 18) att arbetet med att stärka brottsbekämpningen i Sverige fortsätter. För att minska brottsligheten och öka tryggheten måste de gemensamma insatserna bli mer målinriktade och bedrivs med ännu större intensitet. Särskilt fokus kommer enligt regeringen att riktas mot vissa brottstyper. Regeringen konstaterar att Sverige vid utgången av 2010 kommer att ha 20 000 poliser. Med en fortsatt fokusering på ökad polisiär synlighet och närvaro skapar denna kapacitetsökning möjligheter att öka tryggheten i vardagen, förebygga att brott begås och ingripa mot brottslighet. Samtidigt fortsätter regeringens arbete med att förbättra rättsväsendets förmåga att utreda och lagföra brott. Målet är att förbättra verksamhetsresultaten och att öka effektiviteten i rättskedjan som helhet. En framgångsrik brottsbekämpning handlar enligt regeringen emellertid inte bara om att angripa brottsligheten utan även brottslighetens orsaker. Att bekämpa utanförskap och segregation har brottsförebyggande effekter. I områden och miljöer där många människor saknar arbete, där missbruk och sociala bekymmer är vardag, där ökar risken för att dras in i kriminalitet och missbruk. Därför är det fortsatta arbetet med arbetslinjen viktigt även på det rättspolitiska planet.

Regeringen har tagit initiativ till en nationell mobilisering mot *grov organiserad brottslighet*. Som ett led i denna mobilisering har på regeringens uppdrag bildats ett samverkansråd bestående av nio myndighetschefer vid polismyndigheter och Rikskriminalpolisen. Rådet ska årligen ta fram en gemensam nationell strategisk inriktning för bekämpning av den grova organiserade brottsligheten. För det operativa arbetet har ett operativt råd, åtta regionala underrättelsecentrum samt nio särskilda aktionsgrupper inrättats. En utredning har även tillsatts i syfte att föreslå åtgärder för att underlätta för personer som vill lämna kriminella grupperingar och för att förhindra nyrekryteringar till dessa. Utredningen ska redovisas senast den 31 januari 2010.

Regeringen vill vidare prioritera bekämpningen av *ungdomsbrottslighet* och anför att det finns få uppgifter som är viktigare än att förebygga brott bland unga och minimera återfallen bland unga lagöverträdare. Ett sätt att tydliggöra föräldrars viktiga ansvar för att förmedla normer och värderingar är enligt regeringen att ge föräldrar ett ekonomiskt ansvar för skador som deras barn orsakar. Ett sådant förslag om skärpt föräldraansvar bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Brottsförebyggande rådet har gjort en kunskapsinventering om orsaker till brott bland unga och metoder för att motverka kriminell utveckling. I syfte att förbättra samverkan mellan myndigheterna pågår inom Justitiedepartementet en kartläggning av hur myndigheterna arbetar med unga som riskerar att utveckla en vanekriminell livsstil. Inom ramen för detta arbete ska även förslag lämnas om hur tiden mellan brottslig gärning och samhällets reaktion kan förkortas. I betänkandet Barn som misstänks för brott (SOU 2008:11) föreslås bl.a. att brottsutredningar ska genomföras oftare än i dag och att polisen med tvång ska kunna utföra drogtester på barn under 15 år. Betänkandet har remissbehandlats och bereds i Justitiedepartementet. Regeringen anför även att påföljderna för unga lagöverträdare ska vara tidiga och tydliga samt inriktade på att förhindra fortsatt brottslighet. En departementspromemoria om förtydligande av innehållet i påföljden slutna ungdomsvård har remitterats. Förslaget syftar enligt regeringen till att fler kvalificerade insatser ska inledas under verkställigheten av påföljden för att motverka återfall i brott.

Regeringen vill vidare ge fortsatt hög prioritet åt *mäns våld mot kvinnor* och framhåller att de insatser som har presenterats i handlingsplanen för att bekämpa mäns våld mot kvinnor samt i handlingsplanen mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål har gett förutsättningar för en höjd ambitionsnivå. Särskilda medel har avsatts och bl.a. har Brottsförebyggande rådet fått i uppdrag att följa upp åtgärderna i handlingsplanen för att bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Slutligen vill regeringen understryka vikten av att rättsväsendets myndigheter ytterligare fördjupar sin samverkan och vidareutvecklar sina gemensamma insatser för att väsentligt öka effektiviteten och kvaliteten i bekämpningen av *mängdbrottsligheten*. Regeringen gav i maj 2009 Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten och Domstolsverket i uppdrag att gemensamt vidta åtgärder för att säkerställa en effektiv samverkan och handläggning av mängdbrott. Regeringen förväntar sig att kapaciteten att möta en fortsatt ökad ärendetillströmning härigenom förbättras.

Motionerna

Frågor om prioritering av olika slags brottslighet behandlas i ett flertal motioner.

Prioritering av *ekonomisk brottslighet* lyfts fram av flera motionärer. Således begärs i motion 2003/04:Ju475 (s) att den ekonomiska brottsligheten måste beivras och förebyggas. Det allmännas möjligheter att ingripa

mot ekonomisk brottslighet måste enligt motionärerna förbättras kraftigt. Även i motion Ju316 (s) anförs att bekämpning av ekonomisk brottslighet måste prioriteras. Det framförs i motion Ju242 (fp) yrkande 12 att svenska myndigheter tydligare än i dag bör prioritera kampen att komma åt de kriminella pengarna för att bekämpa penningtvätten. Kampen mot den organiserade brottsligheten måste förstärkas enligt motion Ju304 (s). Vidare anförs i motion Ju383 (mp) yrkande 1 att det behövs bättre resurser till korruptionsutredningar.

Flera motioner behandlar *ungdomsbrottsligheten*. I motion Ju279 (kd) anförs att kommunerna i samarbete med bl.a. polis och skola bör utarbeta handlingsplaner för att komma till rätta med ungdomsbrottsligheten och hjälpa ungdomarna bort från kriminalitet. Enligt motion Ju329 (s) behövs det en nationell strategi för att motverka droger och kriminalitet bland unga. I motion Ju368 (s) yrkande 2 påtalas vikten av insatser mot ungdomsbrottsligheten varvid nyrekryteringen till ungdomsgäng måste vara en prioriterad fråga. I samma motions yrkande 3 framhålls att samhället bör stimulera kommuners och föreningars engagemang i ungdomar för att öka tryggheten i lokalsamhället.

I motion Ju234 (s) begärs att åtgärder vidtas så att personuppkläringen vid våldtäkter ökar. Polisen bör ges ökade resurser för att arbeta förebyggande mot våld mot kvinnor enligt motion Ju391 (kd) yrkande 5. Det framförs i motion Ju396 (s) yrkande 3 att tydligare prioritering av polisens och Åklagarmyndighetens resurser bör göras när det gäller bekämpande av människohandel. Prioritering av hedersrelaterat våld tas upp i motion Ju427 (s) yrkande 24. Motionärerna menar att polisen måste utveckla och samordna sitt arbete mot hedersrelaterat våld, och de vill se en särskild resurs på Rikskriminalpolisen för detta ändamål. I motion A257 (mp) yrkande 8 begärs att hatbrott ska vara ett prioriterat område för polis- och åklagarväsendet.

Krafttag måste tas mot den ökade brottsligheten enligt motion Ju244 (s). Behovet av att förstärka samhällsinsatserna och initiera en handlingsplan för att minimera antalet bankrån behandlas i motion Ju287 (s). I motionerna So312 (v) yrkande 12 och So614 (s) yrkande 3 påtalas vikten av att prioritera bekämpning av narkotikabrottslighet med fokus på distributionen av narkotika. Enligt motion T536 (mp) yrkande 44 bör polismyndigheten prioritera bristande efterlevnad av trafikregler när det gäller förare av motorfordon högre än cyklisterna, med anledning av att motorfordon utgör en större fara för andra trafikanter. I motion N268 (m) yrkande 3 anförs att polisen bör avsätta särskilda resurser för att utreda patentintrång. I motionerna Ju353 (m) yrkandena 2 och 3 samt Ju371 (fp) framhålls behovet av att utveckla samhällets skydd för näringsidkare och forskare som arbetar med djurhållning respektive djurförsök. I den senare motionen anförs att polisens arbete för att bekämpa de brott som s.k. djurrättsaktivister begår måste intensifieras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att erinra mot vad regeringen anför i propositionen om olika brottstyper och betydelsen av att de nämnda brotten på olika sätt uppmärksammas särskilt. Utskottet kan konstatera att regeringen t.ex. avser att rikta särskilt fokus mot såväl grov organiserad brottslighet som ungdomsbrottslighet och mäns våld mot kvinnor, något som lyfts fram i flera motioner.

Att vissa brott ska ägnas särskild uppmärksamhet innebär dock inte att annan brottslighet ska läggas åt sidan. Vilken sorts insatser som ska göras mot olika typer av brottslighet bör enligt utskottets mening avgöras lokalt vid polismyndigheterna och vid Åklagarmyndigheten inom ramen för statsmaktens prioriteringar. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att det följer av 3 kap. 1 § polisförordningen (1998:1558) att polisstyrelserna ska se till att polisarbetet bedrivs i enlighet med de prioriteringar och riktlinjer som riksdagen och regeringen har lagt fast för polisverksamheten.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga i detta avsnitt behandlade motionsyrkanden.

Polisväsendet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett flertal motionsyrkanden som i huvudsak rör frågor om polisväsendets organisation och resursfördelning samt polisförsörjningen.

Jämför reservationerna 10 (s, v, mp), 11 (s, v, mp), 12 (s, v, mp), 13 (s, v, mp) och 14 (s).

Frågor om organisation och resursfördelning

Bakgrund och tidigare behandling

Inom anslaget Polisorganisationen ska Rikspolisstyrelsen tilldela polismyndigheterna medelsramar.

Enligt inhämtad uppgift från Rikspolisstyrelsen har rikspolischefen under hela året en kontinuerlig kontakt med länspolismästarna om verksamheten vid polismyndigheterna. Frågor om uppföljning av verksamheten, såväl när det gäller verksamhetens ekonomi som resultat, har en central roll i dessa kontakter. Inför 2010 har Rikspolisstyrelsen genomfört planerings- och budgetdialoger med samtliga polismyndigheter.

Den medelstildelning som de olika polismyndigheterna får utgår delvis från "historiska värden". Tillskotten för 2010 har fördelats som viss kompensation för kostnadsökningar. Därutöver har medlen fördelats till polismyndigheterna utifrån antalet polisaspiranter de anställer under 2010 samt med hänsyn till den särskilda satsningen mot grov organiserad brottslighet.

Sedan Rikspolisstyrelsen fördelat polisens resurser mellan polismyndigheterna sker en fördelning inom respektive län. Denna fördelning görs av länspolismästaren och beslutas av respektive polisstyrelse.

Frågor om polisens yttre organisation har behandlats flera gånger av utskottet, senast i betänkande 2008/09:JuU22 s. 9 f., där en fyllig redogörelse för utskottets tidigare ställningstaganden samt polisens nuvarande organisation lämnas. Sammanfattningsvis kan nämnas att utskottet konstaterade att polisorganisationen och styrningen av densamma under senare år genomgått väsentliga förändringar och att i nuläget borde inte några större organisationsförändringar genomföras. Utskottet utgick från att Rikspolisstyrelsen och länsmyndigheterna löpande gör nödvändiga anpassningar och vidtar åtgärder för att se till att verksamheten fungerar så optimalt som möjligt utifrån lokala förutsättningar och behov. En motion med begäran om att polisens organisation snarast borde utredas avslogs.

Propositionen m.m.

I budgetpropositionen (s. 21) anför regeringen att den avser att utreda polisens organisation.

Vidare anför regeringen att den under 2008 har gett i uppdrag till ett konsultföretag och till Ekonomistyrningsverket att granska verksamheten inom bl.a. Rikspolisstyrelsen utifrån frågeställningar som bl.a. rör styrning, kontroll och effektivitet. I de rapporter som lämnades under våren 2009 redovisas ett antal förslag som kan leda till ökad effektivitet i myndigheternas verksamheter. Regeringen avser att noga följa myndigheternas vidare arbete med effektivitets- och utvecklingsfrågor med anledning av vad rapporterna visar. Vid behov kommer regeringen att vidta ytterligare åtgärder för att driva arbetet med dessa frågor framåt.

I budgetpropositionen anføres vidare (s. 19) att regeringen har tagit initiativ till en nationell mobilisering mot den grova organiserade brottsligheten. Regeringen framhåller att det i arbetet mot den organiserade brottsligheten är angeläget att polisen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och andra berörda myndigheter vidareutvecklar sina arbetsmetoder för att kunna spåra, förverka och återföra vinningen av brott. De utvidgade möjligheterna till förverkande, som riksdagen beslutade om 2008, innebär att de brottsbekämpande myndigheterna fått ett nytt kraftfullt redskap i kampen mot allvarlig brottslighet. Regeringen gav i juli 2008 Rikspolisstyrelsen och övriga berörda myndigheter i uppdrag att gemensamt vidta åtgärder för att säkerställa en effektiv och uthållig bekämpning av grov organiserad brottslighet. Som ett resultat av detta uppdrag har ett samverkansråd bestående av nio myndighetschefer bildats. Rådet ska årligen ta fram en gemensam nationell strategisk inriktning för bekämpning av den grova organiserade brottsligheten. För det operativa arbetet har ett operativt råd, åtta regionala underrättelsecentrum och nio särskilda aktionsgrupper inrättats. Den nya samverkansstrukturen har funnits på plats sedan den 1 september 2009.

Regeringen har också gett en utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att underlätta för personer som vill lämna kriminella grupperingar och för att förhindra nyrekrytering till dessa. Uppdraget ska redovisas senast den 31 januari 2010.

Regeringen anför att den grova organiserade brottsligheten ofta är gränsöverskridande. För att polis och åklagare på ett effektivt sätt ska kunna bekämpa gränsöverskridande brottslighet som människohandel och terrorism förutsätts en nära samverkan med berörda myndigheter i andra länder och ett aktivt deltagande i det internationella samarbetet. Det är viktigt att de internationella verktygen används i den operativa verksamheten.

Utredningen om den framtida polisutbildningen lämnade i juni 2007 delbetänkandet *Framtidens polis* (SOU 2007:39). I utredningen framhålls att tillgängligheten till polisen är avgörande för alla oavsett var man bor och oavsett vem man är. Tillgängligheten behöver emellertid enligt utredningen inte betyda att den lokala polisen svarar för allt; specialisering är ett måste för att möta kraven på professionalism. Det är enligt utredningen nödvändigt med en rimlig avvägning mellan tillgången till en lokalt tillgänglig polis, inte minst i glesbygden, och en förmåga att ställa spetskompetens till förfogande vid behov. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

I betänkandet *Kustbevakningens rättsliga befogenheter* (SOU 2008:55) föreslås en ny lag med en samlad och enhetlig reglering av Kustbevakningens och en kustbevakningstjänstemans rättsliga befogenheter som omfattar de tre områdena brottsbekämpning, ordningshållning samt kontroll och tillsyn. I betänkandet belyses bl.a. frågan om vilka konsekvenser utredningens förslag får för polisen. Betänkandet har remissbehandlats och bereds i Regeringskansliet.

Från Rikspolisstyrelsen har inhämtats att rikspolischefen den 19 oktober 2009 beslutade att ge polisavdelningen inom Rikspolisstyrelsen i uppdrag att göra en verksamhetsanalys av framtida behov av helikopteranvändning inom polisen. Verksamhetsområden där helikopteranvändning förväntas ska särskilt belysas och konsekvensbeskrivas. Vidare fick rikskriminalchefen samma dag i uppdrag att utreda formerna för ett utökat samarbete mellan Rikspolisstyrelsens flygverksamhet och Sjöfartsverkets helikopter- verksamhet avseende räddningstjänst, inklusive fjällräddning. Båda uppdragen ska redovisas senast den 30 april 2010.

Motionerna

I motion Ju427 (s) yrkande 10 anfördes att polisen bör bli en enda myndighet. Enligt motionärerna skulle en organisationsförändring ge fördelar både avseende resursfördelning och avseende styrning av verksamheten. Vidare framförs i yrkande 11 att en särskild central enhet för bekämpning av den grova organiserade brottsligheten bör skapas. Den nya enheten ska ha spetskompetens i kampen mot den grova organiserade brottsligheten och omfatta 200–300 poliser.

I motion Ju337 (v) yrkande 1 begärs att regeringen tillsätter en utredning som ska ta fram förslag till ny organisation för polisens myndighetsstruktur. Utredningen ska syfta till att ta fram förslag för att avskaffa länsmyndigheterna och därmed skapa en central myndighet för hela landet. I yrkande 2 framförs att en sådan utredning också bör få i uppdrag att presentera förslag till hur polisservicen på landsbygden kan förbättras. Vidare begärs i yrkande 15 att Rikspolisstyrelsen bör ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för att möjliggöra att miljöbrottsenheter ska finnas tillgängliga i hela landet.

Frågan om fler synliga poliser och lokala poliskontor i Stockholm behandlas i motion Ju368 (s) yrkande 1.

I ett par motioner behandlas frågan om polisens närvaro på mindre orter. Således lyfts frågan om polisverksamheten i Skaraborg fram i motion Ju257 (s) och i motion Ju230 (m) begärs att polisens ledningscentral flyttas tillbaka till Skaraborg. I motion Ju219 (fp) föreslås att en rikstäckande personalpool inrättas inom polisen.

I motion Ju222 (s) yrkande 1 behandlas frågan om behovet av en polis-helikopter i Skåne. I motionen föreslås vidare i yrkande 2 att möjligheterna att tillsammans med Danmark finansiera och använda en helikopter i Skåne bör undersökas.

I motion Ju242 (fp) yrkande 3 anförs att Finanspolisens mandat bör utvidgas. Motionären anför att Finanspolisen i dag endast får agera när det har kommit in en rapport om penningtvätt. Motionärerna anser att Finanspolisen bör få rätt att öppna utredningar på eget initiativ. Vidare anförs i yrkande 6 att informationsutbytet mellan myndigheter behöver effektiviseras. Enligt motionären bör beskattningsdatabasen och penningtväftsregistret vara tillgängligt för tjänstemän som arbetar med utredningar om organiserad brottslighet. Slutligen begärs i yrkande 9 ett tillkännagivande om samverkan med fokus på pengar som utgör vinning av brott.

I motion Ju298 (m) framhålls att det krävs bättre samordning mellan polisen och Kronofogdemyndigheten. Enligt motionärerna saknar polisen möjlighet att se om en gripen person har skulder hos Kronofogdemyndigheten om gripandet sker utanför normal kontorstid.

Frågan om sjöpolisens organisation behandlas i motion Ju355 (m). Enligt motionärerna bör sjöpolisens organisation utredas. I motion Ju268 (fp) begärs i yrkande 1 att konsekvenserna av den avveckling av sjöpolisverksamheten som genomfördes 2003 bör utvärderas. I yrkande 2 i den sistnämnda motionen framförs att ytterligare avveckling av sjöpolisverksamheten bör undvikas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser nu liksom förra året, då utskottet behandlade liknande motionsyrkanden om fördelningen av polisens resurser, att polisverksamheten i alla delar av landet måste bedrivas så att rättstryggheten upprätthålls. Polisen ska verka i vardagen där människor lever och bor och samtidigt

bekämpa den allra grävsta kriminaliteten. Polisen spelar en stor och viktig roll som trygghetsbärare i samhället. Tryggheten ska gälla alla medborgare, oavsett var i landet man bor. En framgångsrik brottsförebyggande verksamhet kräver att polisen är synlig i samhället, att arbetet bedrivs effektivt och har en lokal förankring. Det faktum att Sverige vid utgången av 2010 kommer att ha 20 000 poliser samt att mer av polisverksamheten ska bedrivas av personal i yttre tjänst medför att synligheten kommer att öka. En ökad polisiär synlighet är ett värde i sig eftersom den bidrar till att öka människors trygghet. Härtill kommer den avsevärda anslagsökning som föreslagits och skett för polisorganisationen. Sammantaget bedömer utskottet att polisorganisationen ges goda förutsättningar för att bättre fullgöra den centrala uppgiften att minska antalet brott och därigenom minska antalet brottsoffer samt öka brottsuppleringen.

Det är angeläget att polisens organisation i alla delar uppfyller de krav som kan ställas på en modern och effektiv verksamhet. Utskottet ser nu därför med tillfredsställelse på att regeringen i budgetpropositionen förutskickat att polisens organisation ska utredas.

Organiserad brottslighet utgör ett mycket allvarligt samhällsproblem som i förlängningen till och med kan vara systemhotande. En effektiv bekämpning av sådan brottslighet förutsätter aktivitet från aktörer från hela samhället och berör ett stort antal myndigheters verksamhet, även utanför rättsväsendet. Utskottet kan konstatera att regeringen genom den nationella mobiliseringen har tagit krafttag för att genom olika åtgärder bekämpa den grova organiserade brottsligheten. Utskottet ser mycket positivt på detta initiativ.

När det gäller motionsyrkandena om resursfördelning till en viss polismyndighet eller till ett visst ändamål inom polisen anser utskottet att yrkandena rör frågor som det bör vara en angelägenhet för Rikspolisstyrelsen att besluta om.

Med hänsyn till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna Ju219, Ju230, Ju242 yrkande 3, 6 och 9, Ju257, Ju337 yrkande 1, 2 och 15, Ju298, Ju368 yrkande 1 och Ju427 yrkandena 10 och 11.

När det gäller frågan om sjöpolisens verksamhet vill utskottet framhålla att sjöpolisen har en mycket viktig funktion när det gäller att förebygga och ingripa mot brott såväl på sjön som på land. Som anförts ovan bereds inom Regeringskansliet en utredning om Kustbevakningens rättsliga befogenheter. I betänkandet belyses bl.a. frågan om vilka konsekvenser utredningens förslag får för polisen. Enligt utskottets uppfattning bör beredningen av betänkandet inte föregripas. Motionerna Ju355 och Ju268 yrkandena 1 och 2 avstyrks.

Vad slutligen gäller frågan om polishelikopter anser utskottet att inte heller i det fallet bör det utredningsarbete som pågår föregripas. Motion Ju222 yrkandena 1 och 2 avstyrks.

Polisförsörjningen

Bakgrund

Polisutbildning bedrivs i dag på tre ställen i Sverige, nämligen vid Polishögskolan i Sörentorp strax norr om Stockholm och som uppdragsutbildning vid universiteten i Umeå och Växjö.

Utredningen om den framtida polisutbildningen lämnade i april 2008 slutbetänkandet Framtidens polisutbildning (SOU 2008:39). Utredningen konstaterar att de krav som kommer att ställas på framtidens poliser och de brister som finns i den nuvarande utbildningen medför att polisutbildningen bör reformeras. Utredningen anser att dagens grundutbildning till polis bör ersättas med en högskoleutbildning. En högskoleutbildning bör gynna strävandena att skapa en poliskår som på ett bättre sätt än i dag speglar befolkningen i fråga om kön och etnisk mångflad. Vad gäller glesbygdspromblematiken finns förutsättningar att sprida utbildningen geografiskt på ett bättre sätt än i dag och att på ett bättre sätt utnyttja möjligheten till distansutbildning, anför utredningen. Det är enligt utredningen en fördel att studenterna på polisutbildningen studerar i en miljö som främjar kontakterna med studerande vid andra utbildningar, i stället för i en isolerad miljö med enbart polisstuderande som vid Polishögskolan i Sörentorp. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet har tidigare uttalat sig om liknande motionsyrkanden, senast i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2009 (bet. 2008/09: JuU1 s. 27 f.). Utskottet hänvisade då till att frågan om den framtida polisutbildningen utretts samt att det är Högskoleverkets uppgift att besluta om vilka högskolor som skulle kunna anförtros en eventuell högskoleutbildning. Utskottet anförde att regeringens ställningstagande till utredningens förslag inte borde föregripas och avlog de aktuella motionerna.

Propositionen

Regeringen anför i budgetpropositionen (s. 21) att den har ambitionen att under mandatperioden lämna besked om en reformerad polisutbildning.

Motionerna

I motion Ju427 (s) yrkande 16 anføres att polisutbildningen bör göras till högskoleutbildning. Ett liknande yrkande framförs i motion Ju312 (s) yrkande 1.

I motion Ju309 (m) yrkande 1 anføres att grundutbildningen för polisens, Tullverkets och Kustbevakningens brottsbekämpande personal bör vara gemensam.

I motion Ju337 (v) yrkande 3 anförs att förslag till ny polisutbildning snarast bör läggas fram för riksdagen. Motionärerna anförs att polisutbildningen bör vara en högskoleutbildning och att grundutbildningen ska vara tre år. Eftersom frågan sedan länge är utredd och remitterad bör regeringen omgående lägga fram förslag till en förnyad polisutbildning.

I motion Ju406 (s) yrkande 2 anförs att poliskåren bättre bör spegla befolkningen vad gäller etnisk mångfald. I yrkande 3 i samma motion framhålls vikten av ett utvecklat samarbete med polisutbildningen i Danmark.

I motion T420 (fp) yrkande 4 anförs att körkortsmedicin bör ingå som ett obligatoriskt moment i polisaspirantutbildningen.

I ett stort antal motioner framhålls behovet av en polisutbildning på ytterligare en ort och det framförs önskemål om var i landet den bör förläggas. Här rör det sig om Falun i motion Ju216 (m), Dalarna i motion Ju312 (s) yrkande 2, Gävleborg i motion Ju220 (fp), Borås i motionerna Ju275 (kd) och Ju382 (m), Malmö i motion Ju376 (m), Västsverige i motion Ju404 (s), Skåne i motion Ju406 (s) yrkande 1 och Skövde i motion Ju411 (c, m, fp, kd).

Utskottets ställningstagande

Som ovan redovisats har den i motionerna behandlade frågan om polisutbildningen utretts. Utskottet vidhåller sin uppfattning att regeringens ställningstagande till utredningens förslag inte bör föregripas. Riksdagen bör därför avslå motionerna Ju216, Ju220, Ju275, Ju309 yrkande 1, Ju312 yrkandena 1 och 2, Ju337 yrkande 3, Ju376, Ju382, Ju404, Ju406 yrkandena 1–3, Ju411, Ju427 yrkande 16 och T420 yrkande 4.

Åklagarväsendet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag om att den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten avskaffas samt avslår ett motionsyrkande om att behålla nämnden, en motion om åklagarnas handläggningstider samt motioner om Ekobrottsmyndighetens verksamhet.

Jämför reservationerna 15 (v) och 16 (s, v, mp).

Åklagarmyndigheten

Propositionen

I budgetpropositionen anförs (s. 26) att det för att ytterligare förbättra effektiviteten och kvaliteten i brottsutredningsverksamheten är av stor betydelse att Åklagarmyndigheten och Rikspolisstyrelsen fortsätter sitt arbete med att uppnå en mer ändamålsenlig fördelning av ansvaret för förundersöknings-

ledningen och att det leder till märkbara resultat på operativ nivå. Inriktningen bör enligt regeringen vara att åklagarna ges större utrymme att utöva aktiv ledning för förundersökningar i komplicerade eller omfattande brottsutredningar. Enligt gällande reglering ansvarar åklagare i princip alltid för ledningen av sådana brottsutredningar. För att skapa bättre förutsättningar för åklagarna i det avseendet är det enligt regeringen angeläget och ändamålsenligt att polisen betydligt oftare är förundersökningsledare i brottmålsärenden som kan anses vara av enkel beskaffenhet. En sådan utveckling skulle också medföra ett större utrymme för åklagare att utföra sina andra centrala uppgifter i straffprocessen, som att besluta i åtalsfrågor och att föra det allmännas talan i brottmålsrättegången. För att de avsedda effektivitetsvinsterna ska uppkomma krävs att polisen kan ta ett eget och självständigt ansvar för fler förundersökningar. Detta förutsätter att polisen förstärker sin kompetens i förundersökningsledning.

När det gäller frågan om den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten anför regeringen (s. 54) att den rådgivande nämnden vid den dåvarande centrala förvaltningsmyndigheten Riksåklagaren inrättades i mitten av 1980-talet. Skälet var att medborgarna skulle få ett visst inflytande över åklagarverksamheten (se Ds Ju 1983:19 s. 106 f., prop. 1984/85:100 bil. 4 s. 65, bet. 1984/85:JuU30 s. 2). Nämnden yttrar sig i frågor som gäller administrationen av åklagarväsendet, utfärdandet av föreskrifter och allmänna råd samt tillsynsverksamheten i den mån den faller utanför den egentliga åklagarfunktionen. Nämndens mening ska inhämtas i ärenden som är av större vikt eller av principiell betydelse. Riksåklagaren, som är myndighetschef, ska också fortlöpande hålla nämnden informerad om myndighetens verksamhet (bet. 1984/85:JuU30 s. 2 och 7 § förordningen [2007:971] med instruktion för Åklagarmyndigheten). Regeringen utser ordförande och övriga ledamöter i nämnden för en bestämd tid. Ledamöterna nomineras av de partier som är representerade i riksdagen och har därmed en parlamentarisk anknytning.

Mot bakgrund av utvecklingen av de statliga myndigheternas ledningsformer har det gjorts en bedömning av om nämnden bör finnas kvar eller avskaffas och eventuellt ersättas med något annat organ. En promemoria i ärendet har upprättats inom Justitiedepartementet. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i Justitiedepartementet (dnr Ju2009/3627/Å).

Enligt regeringen är myndighetens verksamhet av sådant slag att det är lämpligt med någon form av organ för medborgerligt inflytande på central nivå. Den fråga som närmast bör ställas är om ett sådant organ bör vara en rådgivande nämnd eller ett insynsråd. Regeringen påpekar att i den moderna statsförvaltningen har begreppet rådgivande nämnd alltmer kommit att utmönstras och att statsmakterna har strävat efter att renodla myndigheternas ledningsformer. Det har bl.a. kommit till uttryck i myndighetsförordningen (2007:515), som trädde i kraft den 1 januari 2008. När det gäller enrådighetsmyndigheter, dvs. myndigheter som leds av en myn-

dighetschef, anges där att om regeringen har bestämt att det ska finnas ett insynsråd vid myndigheten, ska rådet utöva insyn i verksamheten och ge myndighetschefen råd (9 §). Det finns insynsråd vid en rad andra enrådig-hetsmyndigheter, bl.a. vid Ekobrottsmyndigheten.

Regeringen föreslår att den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndighe-ten avskaffas och anför att regleringen om insynsråd enligt myndighetsför-ordningen även bör gälla för Åklagarmyndigheten. Det innebär att det organ som ska ge riksåklagaren råd och stöd samt ha insyn i verksamheten bör vara ett insynsråd och inte en rådgivande nämnd. Inrättandet av ett insynsråd gör det dessutom möjligt att få en bredare sammansättning av ledamöter när det gäller erfarenhets- och kunskapsbakgrund. Regeringen avser att i förordning meddela föreskrifter om att det ska finnas ett insyns-råd vid Åklagarmyndigheten.

Motionerna

I motion Ju417 (m) påtalas vikten av att korta åklagarnas handläggningstider samt att utse handläggare för anmälda brott inom stipulerad tid.

I motion Ju334 (v) yrkande 1 begärs att förslaget om att avskaffa den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten avslås. Motionärerna anför att det faktum att de politiska partierna har insyn och möjlighet att disku-tera svåra avvägningar förbättrar kvaliteten på debatt och beslut såväl hos åklagaren som hos riksdagens företrädare.

Utskottets ställningstagande

När det inledningsvis gäller frågan om att avskaffa den rådgivande nämnden vill även utskottet framhålla att i den moderna statsförvaltningen har begreppet rådgivande nämnd alltmer kommit att utmönstras och att stats-makterna har strävat efter att renodla myndigheternas ledningsformer. Inrättandet av ett insynsråd gör det möjligt att få en bredare sammansätt-ning av ledamöter när det gäller erfarenhets- och kunskapsbakgrund. Den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten bör därför avskaffas och regleringen om insynsråd enligt myndighetsförordningen bör gälla även för Åklagarmyndigheten. Motion Ju334 yrkande 1 avstyrks med det anförda.

Utskottet instämmer i vad som anförs i motion Ju417 om vikten av att korta åklagarnas handläggningstider samt att handläggare utses för anmälda brott inom stipulerad tid. Utskottet konstaterar att Åklagarmyndig-heten nu tillförs såväl en avsevärd ramförstärkning som engångsvisa medel. Enligt utskottet bör myndighetens förutsättningar att svara upp mot de krav som ställs på verksamheten därmed ha förbättras. Utskottet utgår från att regeringen även i fortsättningen noga följer situationen vid Åkla-garmyndigheten. Vidare vill utskottet också understryka vad regeringen anför om vikten av att Åklagarmyndigheten och Rikspolisstyrelsen fortsät-ter sitt arbete med att uppnå en mer ändamålsenlig fördelning av ansvaret för förundersökningsledningen. Som regeringen anför bör inriktningen vara att åklagarna ges större utrymme att utöva aktiv ledning för förundersök-

ningar i komplicerade eller omfattande brottsutredningar. Sammanfattningsvis anser utskottet att riksdagen inte bör ta något initiativ med anledning av motion Ju417.

Ekobrottsmyndigheten

Propositionen m.m.

Regeringen anför i budgetpropositionen (s. 24) att den ekonomiska brottsligheten är utbredd och utgör ett hot mot såväl enskilda människor som samhälle och näringsliv. Det är därför viktigt att på bred front vidta åtgärder för att förebygga sådan brottslighet. Enligt regeringen är det angeläget att Ekobrottsmyndigheten fortsätter att utveckla sitt brottsförebyggande arbete med fokus på samverkan med andra myndigheter och organisationer. Regeringen anför att möjligheten att skapa stor ekonomisk vinning är en central faktor bakom kvalificerad ekonomisk brottslighet, som i en del fall innefattar grov organiserad brottslighet. En viktig brottsförebyggande åtgärd är att minska incitamenten att begå sådana brott genom att spåra, förverka och återföra vinster av brott. Regeringen förutsätter att detta arbete utvecklas ytterligare.

I budgetpropositionen anføres vidare (s. 21) att regeringen avser att utreda förutsättningarna för att samla all polis- och åklagarverksamhet som gäller ekobrott hos Ekobrottsmyndigheten.

Av budgetpropositionen framgår också (s. 37) att Ekobrottsmyndigheten för att förhindra möjligheten att skapa stora ekonomiska vinster genom brott har inrättat en brottsutbytesenhet för att i större utsträckning kunna spåra, förverka och återföra brottsvinster. Enheten har medverkat till kompetensutvecklingsinsatser vid de andra brottsbekämpande myndigheterna samt fortsatt att utveckla metodstödet och samtidigt ökat graden av operativt stöd till åklagarna. Ekobrottsmyndigheten deltar också sedan 2008 tillsammans med Finanspolisen som svensk representant i EU:s samverkan inom brottsutbytesfrågor och utgör därmed Sveriges Asset Recovery Office (ARO).

Regeringen gav den 12 november 2009 i uppdrag åt Ekobrottsmyndigheten att i samverkan med Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Tullverket, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten bilda en myndighetsgemensam nationell specialistfunktion för brottsutbytesfrågor bestående av experter från de berörda myndigheterna.

Motionerna

I motion Ju241 (s) anføres att Ekobrottsmyndighetens möjligheter att bekämpa brottslighet i byggsektorn bör öka.

I motion Ju242 (fp) yrkande 4 anføres att en myndighetsgemensam brottsvinstenhet bör inrättas. Enligt motionären behövs en nationell resurs, bemanad av personer från olika myndigheter, som kan arbeta operativt och utredande åt olika myndigheter.

I motion Ju337 (v) yrkande 14 anförs att Ekobrottsmyndigheten bör ges ställning som nationellt utvecklingscentrum för bekämpningen av ekobrott.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning om vikten av att på bred front vidta åtgärder för att förebygga och bekämpa ekonomisk brottslighet. Det är som regeringen anför angeläget att Ekobrottsmyndigheten fortsätter att utveckla sitt brottsförebyggande arbete med fokus på samverkan med andra myndigheter och organisationer.

Utskottet vill också framhålla att möjligheten att skapa stor ekonomisk vinning är en central faktor bakom kvalificerad ekonomisk brottslighet, som i en del fall innefattar grov organiserad brottslighet. Det är därför positivt att Ekobrottsmyndigheten har inrättat en brottsutbytesenhet för att i större utsträckning kunna spåra, förverka och återföra brottsvinster. Det är vidare med tillfredsställelse som utskottet noterar att regeringen uppdragit åt Ekobrottsmyndigheten att i samverkan med Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Tullverket, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten bilda en myndighetsgemensam nationell specialistfunktion för brottsutbytesfrågor bestående av experter från de berörda myndigheterna. Motionerna Ju241, Ju242 yrkande 4 och Ju337 yrkande 14 avstyrks i den mån de inte är tillgodosedda med det anförda.

Sveriges Domstolar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om domstolsorganisationen. Vidare antar riksdagen regeringens lagförslag om att benämningen "länsrätt" byts ut mot "förvaltningsrätt" i ett antal lagar.

Domstolsorganisationen

Propositionen

Regeringen anför i budgetpropositionen (s. 29) att utgångspunkten för arbetet med att vidareutveckla domstolsorganisationen är att tillgodose medborgarnas krav på hög kvalitet i dömandet, bl.a. genom en snabb och effektiv handläggning samt hög tillgänglighet, servicenivå och säkerhet. Det förutsätter enligt regeringen att domstolarna har en funktionell geografisk spridning i förhållande till allmänheten, näringslivet och rättsväsendets övriga myndigheter samtidigt som organisationen skapar förutsättningar för specialisering, kompetensutveckling och en väl fungerande beredningsorganisation. Det är vidare angeläget att säkerställa att domstolarna även i framtiden kan rekrytera domare som tillhör de allra skickligaste och mest lämpade juristerna i landet. Domstolsorganisationen måste vara uppbyggd

så att mål och ärenden kan handläggas effektivt och med hög kvalitet. I skrivelsen En långsiktigt hållbar tingsrättsorganisation (skr. 2007/08:117) har regeringen redogjort för hur tingsrättsorganisationen ska utvecklas vidare.

Regeringen anför vidare att en översyn av verksamheten vid miljö- och fastighetsdomstolarna har gjorts (SOU 2009:10). Utredningen har föreslagit förändringar i instans- och processordningen för miljömålen samt lämnat förslag till hur miljödomstolarnas verksamhet kan samordnas med fastighetsdomstolarnas. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

I budgetpropositionen anför även att de lagstadgade kraven på att Högsta domstolen och Regeringsrätten ska vara indelade i avdelningar har tagits bort (prop. 2008/09:117, rskr. 2008/09:213). Samtidigt har sammansättningsreglerna för dessa domstolar ändrats. De genomförda förändringarna syftar till ökad effektivitet och flexibilitet, vilket medför att Högsta domstolen och Regeringsrätten kan ägna mer tid åt prejudikatbildning.

Regeringen pekar slutligen på att det i allt fler fall ställs krav på särskild snabbhet eller särskilda kunskaper i dömandet. Av denna anledning har regeringen tillsatt en utredning (dir. 2008:49) för att analysera om det finns behov av åtgärder för vissa måltyper i organisatoriskt eller processuellt hänseende i syfte att åstadkomma särskild snabbhet eller särskild kompetens i domstolsförfarandet. Analysen ska omfatta alla måltyper som förekommer vid domstol. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2009.

Motionerna

I motion Ju218 (fp) anför att ett tingsställe bör inrättas i Bollnäs. Enligt motion Ju401 (c) bör de sammanslagna miljö- och fastighetsdomstolarna ha sju domkretsar och en av dessa bör omfatta Dalarnas och Gävleborgs län. I motion Ju403 (m) framhålls behovet av en särskild avdelning inom Högsta domstolen för behandling av ansökningar som rör resning, domvilla m.m.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden om tingsrättsorganisationen (bet. 2008/09:JuU1 s. 30 f.). Utskottet hänvisade till sitt ställningstagande till regeringens skrivelse En långsiktigt hållbar tingsrättsorganisation och föreslog att motionsyrkandena skulle avslås. I sin behandling av skrivelsen (bet. 2007/08:JuU19) anförde utskottet att regeringens aviserade förändringar skapade en långsiktigt hållbar tingsrättsorganisation med förutsättningar för en hög kvalitet i verksamheten samt att tingsrättsorganisationen nu skulle få arbetsro och möjlighet att fokusera på kvaliteten i den dömande verksamheten. Utskottet har ingen annan uppfattning i dag och föreslår att riksdagen avslår motion Ju218 (fp).

Beträffande motionsyrkandet att miljö- och fastighetsdomstolarna bör ha sju domkretsar konstaterar utskottet att förslaget om miljödomstolarnas samordning med fastighetsdomstolarna är under beredning i Miljödepartementet, och här ingår även frågan om antalet domkretsar. Utskottet anser att regeringens ställningstagande inte bör föregripas och föreslår att riksdagen avslår motion Ju401 (c).

När det gäller organisationen av verksamheten vid Högsta domstolen konstaterar utskottet att lagändringar nyligen har genomförts för att möjliggöra en ökad flexibilitet vid domstolen (prop. 2008/09:117, bet. JuU16, rskr. 213). Utskottet anser inte att det finns anledning för riksdagen att ta något initiativ i den väckta frågan och avstyrker motion Ju403 (m).

Lagförslagen

Propositionen

Regeringen föreslår att i de bestämmelser där benämningen "länsrätt" förekommer i olika böjningsformer ska den bytas ut mot "förvaltningsrätt" i motsvarande form. I de bestämmelser där en viss länsrätt förekommer byts den ut mot motsvarande förvaltningsrätt.

Regeringen har i propositionen En långsiktigt hållbar organisation för de allmänna förvaltningsdomstolarna i första instans (prop. 2008/09:165) informerat riksdagen om regeringens bedömning att organisationen för de allmänna förvaltningsdomstolarna i första instans bör bestå av 12 domstolar i stället för dagens 23. I propositionen föreslog regeringen vidare att benämningen på de nya domstolarna ska ändras från länsrätt till förvaltningsrätt. Det nya namnet på en allmän förvaltningsdomstol i första instans borde enligt regeringens bedömning bli "Förvaltningsrätten i" följt av namnet på kansliorten. Som en följd av detta föreslog regeringen ändringar i ett stort antal författningar där benämningen "länsrätt" byttes ut mot "förvaltningsrätt". Riksdagen delade regeringens bedömning och antog förslagen om lagändringar (bet. 2008/09:JuU23, rskr. 2008/09:290).

Regeringen har därefter genom ändring i förordningen (1977:937) om allmänna förvaltningsdomstolars behörighet m.m. beslutat om de nya domkretsarna och på vilka orter domstolarna ska ha sitt kansli. Till följd härav föreslår regeringen nu att i de bestämmelser där en viss länsrätt förekommer ska den bytas ut mot motsvarande förvaltningsrätt. Där benämningen "länsrätt" förekommer i olika böjningsformer i dessa författningar ska den bytas ut mot "förvaltningsrätt" i motsvarande form. De föreslagna lagändringarna är av sådan saklig och lagteknisk enkel beskaffenhet att regeringen har gjort bedömningen att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 februari 2010.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i *bilaga 1* och lagförslagen finns i *bilaga 2*.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att lagförslagen bör antas och föreslår att riksdagen bifaller regeringens lagförslag.

Kriminalvården

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om Kriminalvårdens effektivitet.

Jämför reservation 17 (s, v, mp).

Bakgrund

I januari 2007 infördes nya regler i lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt om utökade möjligheter till utslussning. En av målsättningarna med de nya reglerna var att åstadkomma en förbättrad och mer strukturerad övergång från livet i anstalt till livet i frihet. De förändrade reglerna innebär bl.a. att två nya utslussningsalternativ införts, utökad frigång och vistelse i halvvägshus. Härutöver finns utslussningsalternativen frigång och vårdvistelse. Av lagen framgår också att en utslussningsåtgärd ska förenas med de villkor som behövs för att syftet med åtgärden ska uppnås eller för att göra det möjligt för Kriminalvården att utöva nödvändig kontroll. Villkoren får bl.a. avse att elektroniska hjälpmedel ska användas vid vissa kontroller.

Propositionen m.m.

I budgetpropositionen anføres (s. 32) att regeringen genom reformer på en rad viktiga områden har skapat förutsättningar för ett effektivt återfallsförebyggande arbete. För Kriminalvårdens klienter har detta bl.a. inneburit tillgång till arbetsmarknadsåtgärder, möjlighet till studier och utökade möjligheter till utslussning. Regeringen avser att under hösten lämna förslag till en ny fängeslag som ersätter 1974 års lag om kriminalvård i anstalt. Därmed fullföljs de senaste årens reformarbete som syftar till att ge Kriminalvården bättre förutsättningar för att förebygga återfall i brott genom att anpassa innehållet i verkställigheten till den intagnes förutsättningar och behov.

Regeringen anför vidare att utslussningen ska anpassas till vad varje intagen behöver för att förbättra förutsättningarna för att han eller hon ska klara sig i samhället efter frigivningen utan att återfalla i brott. Regeringen har därför infört ändrade regler om utslussning som möjliggör en förbättrad och mer strukturerad övergång från livet i anstalt till livet i frihet. De utslussningsåtgärder som Kriminalvården initierar måste följas upp och utvärderas – även på individnivå.

I budgetpropositionen framhålls också (s. 45) att det av Brottsförebyggande rådets delrapport (2007 års reform för bättre utslussning i Kriminalvården – Vilka blev effekterna under det första året?, rapport 2008:19) framgår att reformen under det första året inte lett till någon ökning av andelen intagna som får utslussning. Av en uppföljande delrapport (2009:18) som nyligen publicerats av Brottsförebyggande rådet framgår att andelen intagna som får utslussning ökat under 2008.

Regeringen anför också att antalet utslussningsåtgärder som inlett under 2008 har ökat jämfört med 2007. Ett ökat antal klienter har slussats ut genom utökad frigång medan antalet klienter som slussats ut genom vårdvистер minskat något. Det nya utslussningsalternativet vistelse i halvvägshus hade inledningsvis en trög start. En positiv utveckling kan dock noteras. 76 klienter har påbörjat utslussning till halvvägshus, vilket är en tredubbling i förhållande till föregående år, anför regeringen.

Regeringen har tillkallat en särskild utredare som ska göra en översyn av påföljdssystemet för vuxna och unga lagöverträdare (dir. 2009:60). Av direktiven framgår bl.a. att utredaren ska ta ställning till om intensivövervakning med elektronisk kontroll kan användas i ökad utsträckning eller på annat sätt förändras och lämna förslag till de förändringar som är påkallade. Bestämmelserna om intensivövervakning vid utslussning från fängelsestraff i anstalt ska inte ändras, anför det i direktiven.

Utredningen Kriminalvårdens effektivitet har avlämnat betänkandena Uppföljning av Kriminalvårdens effektiviseringsarbete (SOU 2008:71), Effektiviteten i Kriminalvårdens lokalförörjning (SOU 2009:13) och Kriminalvården – ledning och styrning (SOU 2009:80). I det sistnämnda betänkandet anför bl.a. att det krävs långsiktiga strategier och mål för att Kriminalvården ska kunna förbättra verksamhetens effektivitet och organisationens resultat. Vidare anför utredningen att tillsynen över Kriminalvården bör förstärkas, bl.a. genom att en ny tillsynsmyndighet inrättas. Regeringens styrning av Kriminalvården bör enligt utredningen förstärkas och utredningen föreslår i det sammanhanget att en utredning om frivårdens verksamhet tillsätts. Betänkandena bereds i Regeringskansliet.

Motionen

I motion Ju428 (s) yrkande 3 anför att det finns möjligheter att ytterligare effektivisera verksamheten i Kriminalvården. Enligt motionärerna är s.k. halvvägshus ekonomiskt billigare alternativ än anstalt. Antalet klienter i halvvägshus måste öka till minst 200. Likaså bör s.k. fotboja användas i större utsträckning i slutet av längre fängelsestraff.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill framhålla att genom de reformer som genomförts på en rad viktiga områden har förutsättningar skapats för ett effektivt återfallsförebyggande arbete. För Kriminalvårdens klienter har detta bl.a. inneburit tillgång

till arbetsmarknadsåtgärder, möjlighet till studier och utökade möjligheter till utslussning. De nya reglerna om utslussning möjliggör en förbättrad och mer strukturerad övergång från livet i anstalt till livet i frihet. Det är dock angeläget att de utslussningsåtgärder som Kriminalvården initierar följs upp och utvärderas – även på individnivå.

Utskottet vill i detta sammanhang nämna den rapport om kvinnors situation i kriminalvården som utskottets uppföljningsgrupp presenterade våren 2009 och som utskottet ställt sig bakom (2008/09:RFR9 Uppföljning av kvinnor intagna i kriminalvårdsanstalt).

Frågan om Kriminalvårdens effektivitet har nyligen varit föremål för utredning. Utskottet, som utgår från att regeringen noga kommer att följa frågan, anser att regeringens ställningstagande till utredningens förslag inte bör föregripas.

Sammanfattningsvis anser utskottet att riksdagen bör avslå motion Ju428 yrkande 3.

Kompetens och bemötande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett flertal motionsyrkanden om bemötandefrågor och olika kompetenshöjande insatser inom rättsväsendets myndigheter.

Jämför reservationerna 18 (s, v, mp), 19 (v, mp), 20 (s, v, mp), 21 (s, v, mp), 22 (s, v, mp), 23 (v, mp) och 24 (v, mp).

Propositionen m.m.

Regeringen anför i propositionen (s. 20) att rättsväsendets verksamheter ska utgå från människors individuella behov. Personer som kommer i kontakt med rättsväsendets myndigheter ska bemötas med respekt och professionalism. Det ställer höga krav på kompetens, snabb och effektiv handläggning med god kvalitet liksom på myndigheternas tillgänglighet och servicenivå. Regeringen poängterar att myndigheternas värdegrundsbete, som fokuserar på anställdas förhållningssätt och attityd i förhållande till individen, är av stor betydelse i sammanhanget. Alla inblandade i rättsprocessen ska få relevant information om rättsväsendets handläggning av deras ärenden. Brottsoffer och vittnen ska få vägledning om var de kan få hjälp med att bearbeta konsekvenserna av den händelse som de varit utsatta för.

Regeringen anför (s. 33) att det är av central betydelse att brottsoffer känner sådant förtroende för rättsväsendet att de anmäler att de utsatts för brott, och i propositionen betonas vikten av information från myndigheterna till brottsoffer. Regeringen pekar i detta sammanhang på dels den brottsofferportal som Brottsoffermyndigheten skapat, dels den webbaserade

Rättegångsskolan som samma myndighet lanserade under 2008. I de fall som en anmälan om brott inte leder till åtal måste brottsoffret ges tydlig och förståelig information om detta. Vidare betonar regeringen att brottsutsatta barn och ungdomar tidigt måste få stöd och hjälp till upprättelse. Det är viktigt att rättsväsendets myndigheter är medvetna om barns särskilda utsatthet och behov samt att de åtgärder myndigheterna vidtar utgår från detta. Även andra utsatta grupper, såsom personer med funktionsnedsättning, kräver särskild uppmärksamhet.

I propositionen anförs vidare (s. 27) att frågor om hur domstolarna kommunicerar med medborgarna, t.ex. hur parter och andra blir bemötta, utformningen av domar och beslut samt informationen från domstolarna till medierna, har stor betydelse för allmänhetens förtroende för domstolarna. I betänkandet Ökat förtroende för domstolarna (SOU 2008:106) belyses dessa frågor och utredningen lämnar en rad förslag på hur domstolarnas kommunikation med medborgarna kan utvecklas vidare. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Justitiedepartementet.

Rättsväsendets verksamhet ska bygga på väl underbyggd kunskap. En grundläggande källa till sådan kunskap är det forsknings- och utvecklingsarbete som bedrivs vid universitet och högskolor samt inom ramen för olika myndigheters verksamhet. Regeringen pekar på den viktiga roll som Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten och Rättsmedicinalverket har. Brottsoffermyndigheten administrerar Brottsofferfonden som fördelar medel till forskning och brottsofferinriktade projekt. Under åren 2009 och 2010 har myndigheten fått i uppdrag av regeringen att fördela medel till studier som ska syfta till att öka kunskap om mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck, våld i samkönade relationer samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Rättsväsendets myndigheter ansvarar för att den egna verksamheten bygger på bästa möjliga kunskap. Att utbyta erfarenheter och tillgodogöra sig kunskap från andra länder, särskilt inom EU, spelar en mycket viktig roll.

Brottsoffermyndigheten har under 2008–2009, på uppdrag av regeringen, genomfört ett utbildningsprogram i syfte att öka kunskapen om sexualbrottsoffer och förbättra bemötandet av dessa i samband med polisanmälan, förundersökning och rättegång. Utbildningsprogrammet har riktat sig till samtliga personalkategorier inom polisen, Åklagarmyndigheten och domstolarna. Utskottet har inhämtat att Brottsoffermyndigheten härefter har påbörjat ett arbete med att utveckla ett webbaserat utbildningsmaterial om bemötande av sexualbrottsoffer, att användas både för myndighetspecifika och gemensamma utbildningar. Brottsoffermyndigheten har vidare fått i uppdrag att i samråd med Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Migrationsverket utforma och genomföra ett utbildningsprogram i frågor som rör prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Uppdraget ska vara redovisat och slutfört senast den 15 december 2010 (dnr Ju2008/7290/KRIM).

Av regleringsbrevet för Sveriges Domstolar för 2009 framgår att Domstolsverket ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa en ändamålsenlig kompetens hos personalen. Av redovisningen ska särskilt framgå bl.a. vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa erforderlig kunskap om barns utveckling, behov och rättigheter hos personal som i sitt arbete har att göra med mål och ärenden där barn är berörda samt hur utbildningsinsatser i frågor som rör barn kvalitetssäkras och hur kompetensen bibehålls över tid.

I Sveriges Domstolars årsredovisning för 2008 anges att kurser med fokus på barnfrågor ingår såväl i den obligatoriska utbildningen för nyutnämnda domare som i den obligatoriska fiskalsutbildningen. Ett kursavsnitt innehåller exempelvis en fördjupning i intervjumetodik med frågor om hur barn minns och berättar om övergrepp. Domstolsverket har även fortsatt med satsningarna på en fördjupningsutbildning för domare i familjerätt. Ett syfte med satsningarna är att säkerställa att det finns spetskompetens vid domstolarna inom barnområdet. Av årsredovisningen framgår även att ett stort antal domare och övrig personal har deltagit i den ovan nämnda utbildningen i bemötande av sexualbrottsoffer som Brottsoffermyndigheten erbjudit under hösten 2008 och våren 2009. Inslag om mångfald och diskriminering ingår i flera av de grundutbildningar som ges till anställda inom Sveriges Domstolar. Utskottet har inhämtat att undervisningen av nyutnämnda ordinarie domare inleddes vid Domstolsakademien i januari 2009. Syftet med den nyinrättade Domstolsakademien är att ge utbildningen ett både bredare och djupare innehåll. Utbildningen har en verksamhetsinriktad prägel där praktik och teori får interagera och anpassas individuellt till varje domares kunskaper och tidigare erfarenhet. I utbildningen ingår kurser i bl.a. familjerätt och bemötande- och mångfaldsfrågor. Från och med 2010 kommer Domstolsakademins kurser att vara öppna för alla ordinarie domare. Utskottet har vidare inhämtat att miljödomstolarna gemensamt anordnar utbildning ett par gånger per år för samtliga jurister och tekniker vid domstolarna. Utbildningen omfattar kurser ledda av externa föreläsare och syftar till fördjupning både vad avser juridik och teknik.

Rikspolisstyrelsen fick i regleringsbrevet för 2008 i uppdrag att redovisa antal och andel inom polisorganisationen som har genomgått utbildning i diskriminerings- och mångfaldsfrågor. Av Rikspolisstyrelsens årsredovisning för 2008 framgår att de olika myndigheterna inom polisen i varierande grad satsat på utbildning. Totalt har 6 263 personer deltagit i någon form av utbildning i mångfalds- och diskrimineringsfrågor under året. Polismyndigheten i Stockholms län dominerade med drygt 5 000 personer som genomgick den interaktiva hatbrottsutbildningen, vilket torde ha omfattat de flesta anställda inom myndigheten. Särskilda satsningar har gjorts på arbetsledare och chefer, med utgångspunkt i chefens ansvar för att förebygga och åtgärda diskriminering.

Vidare fick Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten i september 2008 i uppdrag av regeringen att förstärka de operativa insatserna samt arbeta för en utökad metod- och kompetensutveckling rörande människohandel och prostitution (dnr Ju2008/7403/PO). I en lägesrapport i oktober 2009 (rapport 2009:1) har Rikspolisstyrelsen redovisat att ett flertal riktade utbildningsinsatser vad avser människohandel har genomförts under våren 2009 för att höja kompetensen vid polismyndigheterna. Under hösten 2009 och våren 2010 genomförs en vidareutbildning för förundersökningsledare vid Polishögskolan. För att ge den breda gruppen poliser ute på fältet mer kunskap om människohandel och prostitution har även arbetet påbörjats med att ta fram en interaktiv webbaserad utbildning.

Utskottet har vidare inhämtat att polisutbildningen omfattar moment som innehåller beteendevetenskap och psykiatri. Fortbildning av poliser är i dag en uppgift för såväl Rikspolisstyrelsen som polismyndigheterna. Utgångspunkten är att behovet av sådan utbildning skiftar över tid och måste framför allt identifieras av polismyndigheterna själva.

När det gäller verksamheten vid s.k. barnahus har Rikspolisstyrelsen tillsammans med Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket och Socialstyrelsen tagit fram förslag till gemensamma nationella riktlinjer för samverkan kring barn som misstänks vara utsatta för brott (dnr POA-428-6530/08). Av de föreslagna riktlinjerna framgår bl.a. att myndigheterna ska säkerställa att personalen har hög kompetens och god erfarenhet samt att respektive myndighet bör tillgodose kompetensbehoven hos personalen genom utbildning och kompetensförsörjningsplaner.

I fråga om polisanmälan via polisens hemsida www.polisen.se har utskottet inhämtat att det vid Rikspolisstyrelsen pågår ett utvecklingsarbete där nästa föreslagna steg är att lägga till fler brottstyper som är möjliga att anmäla samt att förenkla och förtydliga de olika stegen i internetanmälan. Syftet är att förbättra servicen och tillgängligheten för att härigenom öka allmänhetens benägenhet att anmäla brott.

Motionerna

Frågor om åtgärder för att öka kompetensen på olika områden inom rättsväsendets myndigheter lyfts fram i ett antal motioner.

När det gäller sexualbrott mot barn framhålls i motion Ju209 (s) vikten av en samlad strategi för att öka kompetensen i rättsväsendet och förstärka prioriteringarna. I motion Ju413 (kd) påtalas nödvändigheten av specialkompetens hos domare och nämndemän när mål om sexualbrott mot barn och mål om barnpornografi ska avgöras. Det finns enligt motion Ju289 (s) ett behov av insatser som stärker kompetensen hos dem som genomför förhör med barn vid misstanke om övergrepp från närstående. I motion Ju372 (fp) yrkande 3 anförs att det saknas kompetenshöjande utbildning för personalen vid barnahus, och initiativ bör därför tas till en förnyad nationell samverkan med syftet att främja erfarenhetsutbyte, gemensam kompetensut-

veckling och övergripande problemlösning. Kunskap om barnsexhandel bör inkluderas i alla relevanta utbildningar, enligt motion Ju213 (fp) yrkande 1. I motion Ju429 (kd, m, fp, mp, c, v) yrkande 3 framhålls behovet av ökad kunskap hos polisen om barn som utsätts för människohandel.

I motion Ju347 (m) yrkande 1 anförs att det behövs en kunskapsammansättning när det gäller risk för bortförande av barn vid vårdnadstvister. I samma motions yrkande 2 anförs att det är angeläget att utbildning i riskbedömning när det gäller olovligt bortförande av barn anordnas för domare, socialtjänstens personal m.fl. Särskild barnkompetens hos de domare som ska döma i mål om vårdnad, boende och umgänge efterfrågas i motion C378 (v) yrkande 4.

I motionerna Ju250 (c) yrkande 2, Ju369 (v, m, c, kd) yrkande 1 och Ju381 (mp) yrkande 4 begärs att kompetensen inom rättsväsendet ska öka när det gäller mäns våld mot kvinnor och sexuellt våld.

Frågan om utbildning av nämndemän behandlas i motionerna Ju238 (s) och Ju284 (s).

Inrättandet av ett forskningscenter inriktat mot etnisk diskriminering i rättsväsendet bör utredas enligt motion 2008/09:Ju286 (v) yrkande 1. I samma motions yrkande 2 anförs att samtliga rättsväsendets myndigheter bör ges i uppdrag att vidta åtgärder mot etnisk diskriminering inom sina verksamhetsområden.

Ökade kunskaper inom rättsväsendet om brott mot homosexuella, bisexuella och transpersoner (hbt) efterfrågas i motion A443 (fp) yrkande 15. Även i motion 2007/08:C421 (c, s, v, mp, m, fp) yrkande 1 anförs att kunskapen om transpersoners utsatthet behöver stärkas i domstolarna. Enligt motion Ju265 (v) yrkande 18 bör satsningar göras så att alla yrkespersoner som möter människor som utsatts för samkönat partnervåld ska ha relevant hbt-kompetens. I motion 2007/08:Ju398 (mp, v, c, fp) yrkande 2 anförs att utbildningsinsatser bör göras inom rättsväsendets myndigheter för att öka kunskaperna om straffskärpningsregeln i 29 kap. 2 § 7 brottsbalken. Bestämelsen anger att en försvårande omständighet vid bedömning av ett brottsstraffvärde är om ett motiv för brottet varit att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller annan liknande omständighet. I motion Ju386 (s) yrkande 1 begärs utbildning i hbt-kunskap för poliser.

Frågan om vidareutbildning av poliser i beteendevetenskap och psykiatri behandlas i motion Ju274 (m).

Enligt motion Ju282 (mp) finns det behov av miljökompetens för miljödomstolarnas rådmän, särskilt när exploateringsintressen finns för att bygga ut vattenkraft eller på annat sätt inskränka det fria vattenflödet i våra vattendrag.

I fråga om tillgänglighet och service begärs i motion Ju380 (m) att polis-anmälningar via polisens webbplats bör underlättas. Utformningen av anmälningsformulären motverkar syftet med ökad tillgänglighet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare vid flera tillfällen uttalat sig om liknande motionsyrkanden som rör frågor om kompetensen inom rättsväsendets myndigheter, senast hösten 2009 (2008/09:JuU1 s. 32 f.). Utskottet konstaterade att det är viktigt att de anställda inom rättsväsendets olika myndigheter har hög kompetens och att de som kommer i kontakt med myndigheterna får ett professionellt bemötande. Utskottet pekade på att det inom rättsväsendets myndigheter kontinuerligt vidtas åtgärder för att öka kompetensen hos personalen när det gäller en stor del av de frågor som motionärerna tog upp. Utskottet betonade att nämndemän deltar i domstol i egenskap av lekmän, varför en mer omfattande utbildning av nämndemän, utöver en nödvändig och adekvat introduktion, knappast är förenlig med nämndemannarollen. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga då aktuella motionsyrkanden.

Utskottet vidhåller sin tidigare redovisade inställning och ser med tillfredsställelse på de kompetenshöjande åtgärder som myndigheterna har vidtagit inom flera viktiga områden, åtgärder som har resulterat i ökad kompetens när det gäller såväl barns förhållanden som mäns våld mot kvinnor. Här kan särskilt framhållas dels Brottsoffermyndighetens utbildningsprogram om sexualbrottsoffer, dels den nyinrättade Domstolsakademins kurser med inriktning bl.a. på familjerätt och mångfaldsfrågor. Mot bakgrund av det kontinuerliga arbete som pågår inom myndigheterna med att öka personalens kompetens ser utskottet inte någon anledning för riksdagen att göra ett tillkännagivande i dessa frågor.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga i detta avsnitt behandlade motionsyrkanden.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Prioritering av arbetet mot ekonomisk brottslighet, punkt 2 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Ju475 och 2009/10:Ju316 samt bifaller delvis motion 2009/10:Ju242 yrkande 12.

Ställningstagande

Det är nödvändigt att såväl allmänheten som näringslivet informeras och får klart för sig vilka gigantiska summor som undandras samhället vid ekonomisk brottslighet. Förebyggande insatser för att motverka att ekonomisk brottslighet uppstår är nödvändiga. Bristen på respekt för rättsordningen skärper kraven på en genomtänkt och noggrann utformning av lagarna. Det allmännas möjligheter att övervaka utvecklingen och att ingripa mot ekonomisk brottslighet måste förbättras kraftigt. De seriösa företagarna måste känna att de har stöd från statsmakterna i kampen mot den ekonomiska brottsligheten.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

2. Prioritering av arbetet mot organiserad brottslighet m.m., punkt 3 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:Ju244, 2009/10:Ju287 och 2009/10:Ju304.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning har brottsligheten de senaste två åren ökat till oacceptabla nivåer. Regeringen bör därför utarbeta nya direktiv och strategier som åter, i likhet med åren fram till 2006, genererar minskad brottslighet.

Det är en oroande utveckling att antalet allvarliga och brutala bankrån har ökat de senaste åren. För att minska antalet bankrån behöver bl.a. bättre säkerhetsåtgärder vidtas på bankkontoren.

Den organiserade brottsligheten och de kriminella gängen är ett hot inte bara mot individen utan mot hela den demokratiska samhällsstrukturen. Därför är det nödvändigt att reagera aktivt på en negativ brottsutveckling och framför allt att hindra nyrekrytering till de kriminella gängen. Kriminalvården behöver utökade möjligheter för att kunna splittra gängbildningar. Vi måste också ställa högre krav på samverkan mellan polis, skola och socialtjänst. Det brottsförebyggande arbetet måste bli skarpare, och Kriminalvården måste arbeta mer effektivt.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

3. Prioritering av arbetet mot våldtäktsbrott, punkt 4 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Ju234.

Ställningstagande

Antalet utomhusvåldtäkter har ökat under åren. Enligt Brottsförebyggande rådet (Brå) var 2008 den s.k. personuppleringen för våldtäkt 28 % och för våldtäkt utomhus bara 10 %. Den låga uppleringen kan enligt Brå bero på att det ofta inte finns en identifierad gärningsman. Det är viktigt att det snabbt utreds vad ökningen beror på och varför personuppleringen är så låg.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

4. Prioritering av arbetet mot människohandel, punkt 5 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Ju396 yrkande 3.

Ställningstagande

Sverige har en samlad lagstiftning mot människohandel för sexuella ändamål. Sambandet mellan handel med kvinnor för sexuellt utnyttjande och prostitution är tydligt. Sverige är ett föregångsland när det gäller uppfattningen att sexköp ska ses som ett övergrepp mot den som säljer sex. Förbudet mot köp av sexuell tjänst, som numera är infört i 6 kap. 11 § brottsbalken, infördes under den förra socialdemokratiska regeringen. Det är en starkt normerande lagstiftning men tillämpningen har inte varit så effektiv som vore önskvärt. Det finns skäl att ytterligare understryka samhällets syn på att sexköp innebär allvarliga övergrepp och att effektivisera brottsbekämpningen på detta område.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

5. Prioritering av arbetet mot hedersrelaterat våld, punkt 6 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Ju427 yrkande 24.

Ställningstagande

Det s.k. hedersvåldet handlar om våld och hot om våld inom tätt slutna grupper, ofta släkter, för att tvinga människor att följa vissa mönster och traditioner. Detta drabbar oftast kvinnor, men även män är utsatta. Det har gjorts en del insatser för att motverka hedersvåld, men det finns mycket

kvar att göra. Polisen är en viktig myndighet i sammanhanget. Vi menar att polisen måste utveckla och samordna sitt arbete mot hedersrelaterat våld. Vi vill se en särskild resurs på Rikskriminalen för detta ändamål.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

6. Prioritering av arbetet mot narkotikabrottslighet, punkt 7 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:So312 yrkande 12 och 2009/10:So614 yrkande 3.

Ställningstagande

Nästan all narkotika i Sverige kommer från utlandet, och alltmer narkotika förs in över Sveriges gränser. Ett mer effektivt arbete mot narkotika borde kunna uppnås genom att polisen fokuserar mer på distributionen.

För att förhindra handel på gatunivå och att öppna drogmarknader etableras krävs särskild kompetens. Polisens särskilda gatulangningsgrupper har visat sig vara mycket effektiva. Det är därför viktigt att polismyndigheterna fortsätter att prioritera denna form av polisarbete.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

7. Prioritering av arbetet mot hatbrott, punkt 8 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:A257 yrkande 8.

Ställningstagande

I 2008 års regleringsbrev tog regeringen bort hatbrott som ett särskilt prioriterat område för Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten. Under 2000-talet har antalet anmälda hatbrott ökat drastiskt, något som delvis förklaras genom en faktisk ökning av hatbrotten med homofobiska motiv. Hatbrotten innebär en särskild otrygghet för alla i de utsatta grupperna och drabbar således indirekt många fler än de direkta brottsoffren. I 2010 års regleringsbrev bör prioriteringen vara återinförd.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

8. Prioritering av arbetet mot ungdomsbrottslighet, punkt 9 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:Ju329 och 2009/10:Ju368 yrkandena 2 och 3 samt bifaller delvis motion 2009/10:Ju279.

Ställningstagande

Kampen mot ungdomsbrottslighet borde stå högre på den politiska dagordningen. Nyrekryteringen till ungdomsgång måste vara en prioriterad fråga. Unga lagöverträdare ska mötas av tidiga och tydliga reaktioner från vuxenvärlden samtidigt som det behövs tidiga stödinsatser. Det behövs en nationell strategi där staten i samverkan med kommuner och landsting skapar ett sammanhållet program för att motverka droger och kriminalitet bland unga. Samhället ska kunna erbjuda tydliga alternativa livsvägar, och i detta arbete har skolan, föreningslivet och idrottsrörelsen en central roll. Samhället behöver därför stimulera kommuner och föreningar att delta och göra mer för att öka tryggheten i lokalsamhället.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

9. Prioritering av arbetet mot korruption, punkt 10 (v, mp)

av Lena Olsson (v) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Ju383 yrkande 1.

Ställningstagande

Det måste skapas bättre förutsättningar för åklagare och polis att hantera korruptionsbrottslighet, vare sig brotten sker inom landets gränser eller i samband med affärer utomlands. Kortsiktigt är det rejäla resursförstärkningar som behövs, och det är också denna fråga som regeringen omgående måste prioritera.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

10. Polisens yttre organisation, punkt 12 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:Ju337 yrkandena 1 och 2 samt 2009/10:Ju427 yrkande 10.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning är den nuvarande polisorganisationen inte anpassad till dagens förhållanden. I dag finns det 21 länspolismyndigheter. Polismyndigheterna har olika stora resurser, och specialistkompetens är många gånger bunden till de större myndigheterna. Brottsligheten däremot är inte bunden av några länsgränser. Eftersom brottsligheten opererar över hela Sverige får det inte vara så att polismyndigheterna hindras av administrativa gränser. Polisen har i flera utredningar kritiserats för otydlig styrning och bristande ledning. En organisationsförändring som syftar till att skapa en enda central myndighet inom polisen skulle ge fördelar avseende både resursfördelningen och styrningen av verksamheten. Vidare skulle administrationen kunna effektiviseras.

Vi vill också framhålla att det är viktigt att exempelvis de län som är turistintensiva eller har stora geografiska ytor kompenseras bättre än i dag för detta. Samtidigt måste självklart frågor om demokratisk insyn och lokal förankring lösas innan myndigheterna kan slås samman. I detta sammanhang är det också relevant att lyfta upp frågan om att personer som lever på landsbygden måste ha samma rätt till trygghet och samhällelig service som de som bor i mer tätbefolkade områden. Bortsett från utryckningsverksamheten har polisen också en servicefunktion. Möjligheter till s.k. servicebussar som ska kunna tillhandahålla tillståndsansökningar, stöldanmälningar, pass, rådgivning och annat är ett alternativ när det gäller att öka allmänhetens tillgång till polisen. Ett annat är servicekontor bemanade på särskilda tider.

Sammanfattningsvis anser vi att en utredning som syftar till att ta fram förslag till att avskaffa länsmyndigheterna och därmed skapa en central myndighet för landet snarast ska tillsättas. Denna utredning bör också ges i uppdrag att ta fram förslag till hur polisservicen ska kunna upprätthållas också på landsbygden.

Det får ankomma på regeringen att tillsätta en utredning enligt ovan.

11. Enhet för bekämpning av grov organiserad brottslighet, punkt 13 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Ju427 yrkande 11.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning krävs en särskild organisation för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten, vilket Rikspolisstyrelsen tidigare formulerat önskemål om. Polisväsendets struktur och rollfördelningen mellan de lokala polismyndigheterna och Rikspolisstyrelsen skapar hinder mot effektiva insatser mot den grova organiserade brottsligheten. En nationell resurs med tydlig operativ förmåga vad avser underrättelse- och utredningsverksamhet bör därför skapas vid Rikskriminalpolisen. En gemensam kraftsamling på nationell nivå mot den grova organiserade brottsligheten ger också förbättrade möjligheter att styra och utvärdera verksamheten samtidigt som förutsättningarna ökar för att bättre koppla kriminalunderrättelseverksamhe-

ten inom Rikskriminalpolisen till den operativa verksamheten. Enheten ska utgöra en spetskompetens i kampen mot den grova organiserade brottsligheten och omfatta 200–300 poliser.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

12. Miljöbrottsenheter, punkt 14 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Ju337 yrkande 15.

Ställningstagande

Miljöbrottslighet är i likhet med traditionell ekonomisk brottslighet den typ av brottslighet där straffets avskräckande funktion verkligen kan fungera. Om konsekvenserna kan bli stora kostnader och upptäcktsrisken är tillräckligt stor, kommer brottsligheten att minska. Med väl utbyggda miljöbrottsenheter i polismyndigheterna uppnås enligt vår uppfattning flera fördelar. Självklart är specialiseringen och de särskilda kunskaperna om miljöbrott helt nödvändiga. Det ökar också möjligheterna att upprätta goda relationer med tillsynsmyndigheterna. Slutligen kommer resurser att finnas avsatta för att polisen snabbt ska kunna vara på brottsplatsen och säkra bevisning, något som är grundläggande i all utredande verksamhet.

Sammanfattningsvis anser vi att miljöbrottsenheter bör inrättas vid några polismyndigheter och att kompetensen vid dessa bör göras tillgänglig för hela landet. Regeringen bör ge Rikspolisstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag till riktlinjer för detta arbete.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

13. Polisutbildningen, punkt 20 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:Ju312 yrkande 1, 2009/10:Ju337 yrkande 3 och 2009/10:Ju427 yrkande 16 och avslår motionerna 2009/10:Ju309 yrkande 1 och 2009/10:T420 yrkande 4.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning ska polisutbildningen vara en högskoleutbildning. Grundutbildningen bör vara treårig. En uppgradering av polisutbildningen innebär att såväl vidareutbildning som forskning kring polisyrket och polisiära metoder kan utvecklas. Detta är viktiga frågor för att få poliser att stanna kvar och utvecklas i sitt yrke. Det är också viktigt för att de medel som satsas på polisen ska komma till så god nytta som möjligt. Akademiska poäng skapar möjligheter för studenter att kunna tillgodoräkna sina poäng i andra utbildningar. En högskolekoppling skulle tillföra även andra värden genom att polisstudenterna kommer i kontakt med studenter från andra utbildningar. Denna förändring är viktig eftersom vi vill se polisen som en integrerad del av samhället i övrigt.

Sammanfattningsvis anser vi att regeringen omgående bör lägga fram förslag till en förnyad polisutbildning i enlighet med vad vi anfört ovan.

14. Etnisk mångfald inom poliskåren, punkt 21 (s)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s) och Kerstin Haglö (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Ju406 yrkande 2.

Ställningstagande

Polisens legitimitet och förankring hos befolkningen är beroende av att man lyckas spegla samhället. Ett av polisutbildningens mål har därför länge varit att man ska bli bättre på att rekrytera personer med annan etnisk bakgrund än svensk.

För ett år sedan redovisade Brottsförebyggande rådet en studie som visade att det inom rättsväsendets alla led finns arbetsrutiner och generaliserade föreställningar, eller stereotyper, om minoritetsgrupper som leder till att personer med utländsk bakgrund inte får samma behandling som personer med svensk bakgrund i en jämförbar situation. I en del av fallen hade personernas möjligheter att få sin sak prövad av rättsväsendet på likvärdiga villkor som majoritetsbefolkningen påverkats.

Ytterst handlar det om förståelse för varandras villkor. I området Rosengård i Malmö ser många ungdomar upp till sina närpolis. Polisyrket blir många ungdomars drömyrke. Dessa ungdomar behövs inom polisen. Sammanfattningsvis anser vi att det är angeläget att den etniska mångfalden inom polisen ökar.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

15. Den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten, punkt 23 (v)

av Lena Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår förslaget att avskaffa den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Ju334 yrkande 1 och avslår proposition 2009/10:1 utgiftsområde 4 punkt 1.

Ställningstagande

Enligt min uppfattning är det olyckligt att fler och fler styrelser och rådgivande nämnder avskaffas. Det minskar den parlamentariska förankringen och försämrar därmed möjligheterna till en bredare politisk debatt om viktiga frågor och områden. Möjligheten för de politiska partierna att reagera på frågor på ett tidigt stadium minskar, och därmed ökar man också den byråkratiska trögheten.

Åklagarmyndigheten är statens företrädare i brottmål. Att de politiska partierna har insyn och möjlighet att vara med och diskutera svåra avvägningar förbättrar kvaliteten på debatter och beslut såväl hos åklagaren som hos riksdagens företrädare. Regeringen hävdar att detta ger utrymme för andra typer av kompetenser att komma till tals med åklagaren. Självklart är det bra med andra infallsvinklar, men det står också Åklagarmyndigheten fritt att ta del av den kompetens man anser behövs. Detta står inte i motsättning till att riksdagens partier har insyn i verksamheten på det sätt som en rådgivande nämnd innebär.

Jag anser således att förslaget om att den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten ska avskaffas ska avslås.

16. Ekobrottsmyndigheten, punkt 25 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:Ju241 och 2009/10:Ju337 yrkande 14 och avslår motion 2009/10:Ju242 yrkande 4.

Ställningstagande

För att förbättra brottsbekämpningen måste alla goda krafter samverka. Det är förödande för samhället när den ekonomiska brottsligheten breder ut sig. Vi anser att kunskapen kring denna brottslighet behöver förstärkas. Ekobrottsmyndigheten bör därför ges ställning som nationellt utvecklingscentrum för bekämpningen av ekobrott och i denna egenskap ha ett särskilt ansvar för samordning och kunskapsutveckling i dessa frågor.

Vi vill också framhålla att den ekonomiska brottsligheten inom byggsektorn oroar. Allt fler utländska företag med egen arbetskraft finns på byggarbetsplatser här i Sverige. Det finns en facklig oro för att dessa företag inte följer lagar och avtal och dessutom betalar mycket låga löner till sin arbetskraft. Livssituationen för dessa utländska byggnadsarbetare är ofta dålig. Det är viktigt att regeringen snabbt agerar mot denna relativt nya företeelse. Regeringen bör därför ta initiativ för att öka Ekobrottsmyndighetens möjligheter att bekämpa brottslighet inom byggsektorn.

17. Kriminalvårdens effektivitet, punkt 28 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Ju428 yrkande 3.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning finns det möjligheter att ytterligare effektivisera verksamheten inom kriminalvården. Vi menar att halvvägshus är ett ekonomiskt billigare alternativ än anstalt. Regeringen måste anstränga sig för att

förbättra utslussningen och öka antalet klienter i halvvägshus till minst 200 stycken. Fotboja bör användas i högre utsträckning i slutet av längre fängelsestraff. Härigenom kan stora besparingar göras, och resurserna kan användas till behandling och bättre utslussning och därmed förbättra möjligheterna till återanpassning.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

18. Utbildning om sexualbrott mot barn och människohandel med barn, punkt 29 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:Ju209, 2009/10:Ju289 och 2009/10:Ju429 yrkande 3 och bifaller delvis motionerna 2009/10:Ju213 yrkande 1, 2009/10:Ju372 yrkande 3 och 2009/10:Ju413.

Ställningstagande

Vi anser att det behövs en samlad strategi för att öka kompetensen i rättsväsendet när det gäller sexualbrott mot barn. Antalet polisanmälningar om sexuella övergrepp mot barn har ökat kraftigt sedan den socialdemokratiska regeringen förstärkte lagstiftningen 2005 om sexuellt våld mot barn. Rättssystemet har dock inte tillräcklig kompetens att ta emot och hantera anmälningarna. Även om kompetensen och medvetenheten har ökat inom rättsväsendet, bl.a. genom utbildningsinsatser från brottsoffermyndigheten och utvecklingen av s.k. barnahus, så finns det fortfarande brister.

Vidare finns det ett behov av insatser som stärker kompetensen hos dem som genomför förhör med barn vid misstanke om övergrepp från närstående. Regeringens handlingsplan mot sexuell exploatering av barn omfattar inte sexuella övergrepp av närstående utan endast barnprostitution och barnpornografi. I handlingsplanen skulle det kunna ingå åtgärder för förbättrad förhörsteknik hos dem som utreder misstankar om att närstående begår sexuella övergrepp mot barn.

När det gäller människohandel med barn i form av ligor som reser runt med barn för att tigga och stjäla, anser vi att det är viktigt att poliser i hela Sverige har kunskap om denna allvarliga brottslighet. Brotten kan te sig vardagliga och uppmärksammas därför inte annat än som fickstöld

eller snatteri. I stället handlar det om ett systematiskt utnyttjande av sårbara barn som är i behov av stöd och hjälp och riskerar att bli fast i fortsatt utnyttjande, även för sexuella ändamål.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

19. Barnkompetens hos domare i familjemål, punkt 30 (v, mp)

av Lena Olsson (v) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:C378 yrkande 4 och bifaller delvis motion 2009/10:Ju347 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Vi menar att det behövs en särskild barnkompetens för de domare som ska döma i familjerättsliga mål. För närvarande är det upp till varje domstol att överväga frågan om specialisering av domare i syfte att förbättra kompetensen i frågor som rör vårdnad, boende och umgänge. Domstolsverket arbetar förvisso kontinuerligt med att utbilda domare i frågor som rör barn, men vi menar att utvecklingen på området går för långsamt, vilket drabbar enskilda barn. Regeringen bör därför återkomma med förslag till ändring i lagstiftningen som innebär att de domare som ska döma i mål om vårdnad, boende och umgänge ska ha förvärvat en särskild barnkompetens.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

20. Utbildning om mäns våld mot kvinnor, punkt 31 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Ju381 yrkande 4 och bifaller delvis motionerna 2009/10:Ju250 yrkande 2 och 2009/10:Ju369 yrkande 1.

Ställningstagande

För att stärka rättssäkerheten och förebygga kvinnors känsla av utsatthet när de väljer att polisanmäla ett våldsbrott eller sexualbrott begånget av en man, krävs det att polisen vidareutvecklar de utbildningar och insatser som gjorts för att öka kunskapen och kompetensen om mäns våld mot kvinnor. Vi vill se ökade satsningar på utbildningar med en könsmaktsförståelse för såväl poliser som åklagare. När det gäller domare har Domstolsverket organiserat utbildningar om mäns våld mot kvinnor för domare och nämndemän. Vi anser att fortbildningssatsningarna för domare och nämndemän bör bli obligatoriska för att nå samtliga verksamma inom domstolsväsendet.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

21. Utbildning i hbt-frågor och om hatbrott, punkt 32 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:Ju398 yrkande 2, 2007/08:C421 yrkande 1, 2009/10:Ju265 yrkande 18 och 2009/10:Ju386 yrkande 1 och bifaller delvis motion 2009/10:A443 yrkande 15.

Ställningstagande

För att samhället ska kunna hjälpa och stödja hbt-personer som utsätts för våld i nära relationer behövs mer forskning om samkönat partnervåld. Vi anser att kompetenshöjande insatser framför allt behövs när det gäller transpersoner och unga hbt-personer. Kunskapen kring transpersoners utsatthet behöver stärkas särskilt i domstolarna. Regeringen bör göra kraftfulla satsningar så att alla yrkespersoner som möter människor som utsatts för samkönat partnervåld har relevant hbt-kompetens.

Utbildning om hatbrott ingår sedan 2001 som en del av den ordinarie polisutbildningen. Då en betydande majoritet av landets poliser är anställda före 2001 saknar stora delar av denna grupp en adekvat hatbrottsutbildning. Vi anser därför att Rikspolisstyrelsen via sitt regleringsbrev bör få i uppdrag att vidta åtgärder för att öka samtliga polisers kompetens och förmåga att förebygga, upptäcka och utreda hatbrott.

Enligt 29 kap. 2 § 7 brottsbalken är det en försvårande omständighet om syftet med ett brott är att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller

etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller annan liknande omständighet. En utredning från Brottsförebyggande rådet (Hatbrott, rapport 2002:9) visar att bestämmelsen sällan kommer till användning. Endast i vart sjunde undersökt rättsfall där paragrafen kunnat tillämpas har så skett. Regeringen bör därför ge rättsväsendets myndigheter i uppgift att öka kunskaperna om straffskärpningsparagrafens innebörd och användningsområde.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

22. Utbildning av nämndemän, punkt 33 (s, v, mp)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 33 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:Ju238 och 2009/10:Ju284.

Ställningstagande

Att vara nämndeman innebär ett stort ansvar och är kanske ett av de viktigaste förtroendemannauppdrag man kan ha. Vilka förberedelser en nämndeman får för sitt uppdrag varierar stort över landet, och det är t.o.m. möjligt för en nämndeman att på sina håll tjänstgöra utan någon utbildning alls. Att en person har genomgått en bra grundutbildning i vad det innebär att vara nämndeman och vilket förhållningssätt man ska ha måste vara grundläggande för att personen ska vara lämplig som nämndeman. Likaså är kompetensutveckling viktig. Vi anser att regeringen bör se över hur utbildningen av nämndemän kan bli likvärdig över hela landet samt se över hur man kan stärka fortbildningen.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

23. Utbildning av domare i miljödomstolar, punkt 34 (v, mp)

av Lena Olsson (v) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 34 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:Ju282.

Ställningstagande

Det finns ett problem med hur miljöbalken tolkas när det finns exploatörer som är intresserade av att bygga ut vattenkraften eller på annat sätt inskränka det fria vattenflödet i våra vattendrag. För att skapa en enhetlig praxis på området bör en kunskapsbank inrättas och lämpliga utbildningar genomföras vid behov för miljödomstolarnas rådmän.

Det får ankomma på regeringen att se till att det vidtas åtgärder som tillgodoser det anförda.

24. Utbildning om etnisk diskriminering, punkt 35 (v, mp)

av Lena Olsson (v) och Helena Leander (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 35 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Ju286 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Det är oerhört viktigt att alla människor i vårt samhälle har förtroende för våra domstolar. Det finns sedan länge en pågående debatt om huruvida domar mot personer med annan etnisk bakgrund än svensk är hårdare än vid jämförbara brott som begåtts av etniska svenskar. Det finns studier som stöder sådana antaganden. I Brottsförebyggande rådets rapport *Diskriminering i rättsväsendet* (nr 2008:4) redogörs både för upplevelser från dem som drabbats av diskriminering och från representanter för rättsväsendet. Enligt rapporten finns det behov av ytterligare forskning, men redan nu kan åtgärder vidtas. Vi instämmer i detta. Lämpligast är att var och en av rättsväsendets myndigheter inventerar vad som behöver göras inom myndighetens eget verksamhetsområde och därefter vidtar åtgärder. Regeringen bör därför ge rättsväsendets myndigheter ett sådant uppdrag. Vi anser även att inrättandet av ett forskningscenter inriktat mot etnisk diskriminering i rättsväsendet bör utredas.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

Särskilda yttranden

1. Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet, punkt 1 (s)

Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s) och Kerstin Haglö (s) anför:

I Socialdemokraternas budgetmotion Fi260 "Jobben först" beskriver vi vårt alternativ till regeringens budgetproposition. Våra förslag har tagits fram för att tackla de utmaningar Sverige står inför: välfärdens bristande kvalitet, de växande klyftorna, underskotten i de offentliga finanserna, klimatkrisen och i synnerhet den stigande arbetslösheten. Vi socialdemokrater lägger fram förslag för att ta Sverige ur den ekonomiska krisen, men också för att rusta Sverige långsiktigt starkare. Det 21:a århundradets utmaningar måste mötas med investeringar i framtidens jobb.

Våra förslag står i skarp kontrast till den borgerliga regeringens, vars syfte är att göra Sverige till ett europeiskt genomsnittsland, med samma höga arbetslöshet, samma brister i välfärden, samma underskott i de offentliga finanserna och samma ekonomiska klyftor.

Majoriteten i riksdagen bestående av Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna beslutade den 18 november 2009 andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten, och gör en annan beräkning av statens inkomster avseende 2010, än vad som skulle bli fallet med våra förslag. Det innebär att riksdagen för detta år kommer att låsa såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena samt fatta beslut om de skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år. För budgetåret 2010 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 4 inte får överstiga 35 840 193 tkr under riksdagens fortsatta behandling. Socialdemokraternas förslag på utgiftsområdet överstiger denna nivå och kan således formellt inte tas upp till behandling.

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den vi önskat, avstår vi från att delta i beslutet om fördelningen av anslag inom utgiftsområde 4. Vårt budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. Vi vidhåller vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 4 borde ha utökats med 100 000 tkr på det sätt som framgår av Socialdemokraternas motion Ju428.

Förra mandatperioden ökade den socialdemokratiska regeringen anslagen till rättsväsendet med drygt 5 miljarder kronor, varav knappt 2,7 miljarder gick till Polisen och Åklagarmyndigheten. Vidare utbildades 4 000 nya poliser under mandatperioden. Det var en historiskt stor satsning som nu följs upp av den borgerliga regeringen med 5 miljarder kronor i ramhöjning under innevarande mandatperiod. Den resurstilldel-

ning som nu sker är nödvändig men kommer för sent. Resursbrister hos polis, åklagare, kriminalvård och domstolar har inneburit att kompetens försvunnit, rättegångar blivit uppskjutna och att handläggningstider ökat. I vissa fall har till och med resursbristen fått allvarliga konsekvenser, som när det gäller säkerheten på häkten. Sammantaget har bristande styrning och kontroll inneburit att rättssäkerheten och förtroendet för rättsväsendet har ifrågasatts, inte minst hos alla dem som arbetar inom polisen, åklagarväsendet, domstolarna och kriminalvården.

Polisen får i och med regeringens budget mer pengar för både innevarande år och de kommande åren. Det är efterlängtade resurstillskott som vi välkomnar. Det kommer att innebära att polisens underskott nu vänds till överskott som prognoserna ser ut. Men överskottet är endast temporärt enligt polisens egna prognoser. Det finns anledning att uttrycka skarp kritik mot det sätt på vilket regeringen har hanterat polisens budget de senaste åren. Trots att många polismyndigheter ute i landet har gått med stora underskott har regeringen i allt väsentligt varit passiv. Det har inneburit att många polismyndigheter ute i landet tvingats minska på antalet civilanställda. Arbetsuppgifterna har emellertid bestått. Poliser som ska synas ute på gator och torg har därför tvingats göra arbetsuppgifter som att vara arrestvakter eller sitta i reception. Det är en dålig resursfördelning, som måste läggas regeringen till last. Det behövs civilanställda vid polisen för att utföra viktiga och nödvändiga arbetsuppgifter. Vi vill dessutom se en breddad kompetens inom polisen. Polisen behöver även ekonomer, jurister och samhällsvetare för att utveckla sin verksamhet. Vi satsar därför 100 miljoner kronor mer på polisen än vad regeringen gör. Vi vill vidare skapa en särskild professionell spjutspetsorganisation för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten. Vi vill samla resurserna till en särskild enhet som ska verka under Rikskriminalpolisen. Enheten ska utgöra en spets i kampen mot den grova organiserade brottsligheten och omfatta 200–300 poliser. Det skulle minska det revirtänkande som uppkommer i en splittrad organisation. En sådan särskild enhet som vi socialdemokrater föreslår skulle underlätta polissamarbetet med andra länder. För detta vill vi öronmärka 200 miljoner kronor. Av polisens tilldelade medel menar vi även att det är viktigt att öronmärka sammantaget 60 miljoner kronor, 20 miljoner per år under en treårsperiod, för att bekämpa barnpornografibrott och människohandel. Vi vill också se en tydlig satsning på kampen mot den ekonomiska brottsligheten. En del av vår resursförstärkning ska gå till finanspolisen. Vi anser även att alla skolor ska ha kontaktpoliser.

Kriminalvårdens behov styrs av faktorer som brottsutvecklingen, antalet anmälda brott, polisens förmåga att klara upp brott och val av påföljd. Kriminalvårdens mål är att de intagna ska ha ett bättre utgångsläge när de lämnar fängelse och frivård än när de kom in. För att göra detta krävs det välutbildad personal, effektiva handlingsprogram, utvecklade säkerhetssystem och ett välutvecklat samarbete med andra myndigheter för att förbereda frigivning. Anslagen till Kriminalvården ökade kraftigt under den

socialdemokratiska regeringen. Förra mandatperioden ökade anslagen med nästan 1,5 miljarder kronor. Det finns möjligheter att ytterligare effektivisera verksamheten inom kriminalvården. Vi menar att halvvägshus är ett ekonomiskt billigare alternativ än anstalt. Regeringen måste anstränga sig för att förbättra utslussningen och öka antalet klienter i halvvägshus till minst 200 stycken. Fotboja skulle också kunna användas i högre utsträckning i slutet av längre fängelsestraff. Sammantaget kan man spara in flera hundra miljoner på sikt. Det är resurser som kan användas till behandling och bättre utslussning.

I enlighet med vad som framgår av vår motion Ju240 leder den akuta åklagarbristen inom Åklagarmyndigheten till att ärenden läggs på hög och att endast prioriterade ärenden som exempelvis ungdomsbrott hanteras. Ekonomiska brott, inbrott och bedrägerier hör till den grupp av ärenden som läggs på hög – ärenden som är av stor betydelse för allmänheten. Det är viktigt att även dessa ärenden klaras upp. Annars leder det till en misstro mot rättssamhället och rättsväsendet från allmänhetens sida. Ett stort antal åklagare skulle behöva nyanställas för att komma till rätta med problemet.

2. Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet, punkt 1 (v)

Lena Olsson (v) anför:

En majoritet av riksdagens ledamöter, representerande Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna, beslutade den 18 november 2009 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden samt en beräkning av statens inkomster. Ett tak för statens utgifter inklusive pensionssystemet vid sidan av statsbudgeten fastställdes för 2010, 2011 och 2012. I motion Fi261 presenteras Vänsterpartiets budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken.

På grund av regeringens passiva finanspolitik har Sverige drabbats hårdare av den ekonomiska krisen än vad de flesta jämförbara länder gjort. Den svenska arbetslösheten är nu för första gången högre än EU-snittet och beräknas nästa år uppgå till över 11 %. Detta innebär naturligtvis hårda påfrestningar på den privata ekonomin för dem som blir arbetslösa, men urholkningen av arbetslöshetsförsäkringen leder också till att den samlade efterfrågan i ekonomin sjunker, vilket förvärrar lågkonjunkturen.

Vänsterpartiets budgetmotion är framför allt inriktad på att skapa fler jobb och värna välfärden. Vår bedömning är att förslagen i Vänsterpartiets budgetmotion sammantaget ökar antalet sysselsatta med 40 000 personer under 2010. För 2011 och 2012 tyder våra beräkningar på en ökning av antalet sysselsatta med ca 60 000 personer.

Vänsterpartiets anslagsförslag inom utgiftsområde 4 uppgår till en lägre summa än den som fastställdes. Formellt kan det alltså tas upp till behandling. Vårt budgetalternativ ska dock ses som en helhet. Då riksdagsmajoriteten fattat rambeslut om en helt annan inriktning av den ekonomiska politiken än den som Vänsterpartiet presenterat, deltar vi inte i detta beslut om fördelningen av anslag inom utgiftsområde 4 och presenterar inget for-

med ett motförslag till utskottsbehandling. Den fördelning av anslagen inom utgiftsområdet som Vänsterpartiet hade velat se framgår av vår motion Ju334.

När det gäller *polisen* ställer sig Vänsterpartiet i stort bakom regeringens förslag om anvisade medel. Polisen har de senaste åren dragits med ett skenande underskott som måste täppas till. Samtidigt vill Vänsterpartiet tydligt peka på bristen på reformer. I stället för att bara utöka budgeten är det på tiden att genomgripande reformer som länge efterfrågats genomförs. Vi anser att frågan om polisens utbildning och effektivitet samt frågan om att utreda en sammanslagning av länsmyndigheterna är sådana reformer som snarast måste presenteras. Under anslaget avvisar vi också förslaget att överföra 10 000 000 kr från utgiftsområde 8 för polisens arbete med verkställigheter av utvisningsbeslut. Visserligen anser vi att polisen behöver förbättra sitt arbete när det gäller återvändandefrågor, men sådan vidareutbildning och kompetensutveckling bör täckas inom ramen för polisens eget anslag.

Under anslaget *Sveriges Domstolar* avvisar Vänsterpartiet tillskottet om 2 miljoner kronor som en uppskattad kostnad av rättsprocesser på grund av privatiseringen av Apoteket AB.

I fråga om *Kriminalvården* har Vänsterpartiet länge drivit frågan om att återinföra halvtidsfrigivningen för dömda. Vi är övertygade om att längre inlåsningstid inte leder till bättre rehabilitering. Vi tror däremot att den s.k. normaliseringsprocessen bättre gynnas av att frivården får ta ett större ansvar inom ramen för strafftiden. Vi anser på sikt att alla ska kunna omfattas av möjligheter att avtjäna halva strafftiden i frihet, men eftersom en sådan reform kräver stora strukturförändringar inom kriminalvårdens olika delar lägger vi till att börja med fram förslag om att denna reform ska omfatta de som för första gången dömts till frihetsberövande påföljd. Då en påföljd som avtjänas inom en anstalt är väldigt kostsam i förhållande till en påföljd som avtjänas inom ramen för frivården frigörs resurser vid reformen. Vi anser att dessa resurser delvis ska användas för att förstärka innehållet i kriminalvården och frivården och att det därutöver är rimligt att sänka kriminalvårdens anslag. Enligt riksdagens utredningstjänst (RUT) blir besparingen 755 000 000 kr. Då vi avser att införa reformen fr.o.m. den 1 juli 2010 blir besparingen med avdrag för de ovannämnda kvalitetsförstärkningarna 250 000 000 kr för 2010.

Situationen inom Kriminalvården har hårdnat de senaste åren. Antalet anmälningar till JO ökar, och antalet kritikärenden har ökat med 75 %. JO kritiserar regeringen för att inte ta bristerna på allvar, och kritiken är skarp från Europarådets kommitté mot tortyr och annan omänsklig behandling. Svenska fångar är helt hänvisade till JO med sina klagomål, och inget annat kontrollorgan har ansvar för klagomål från denna grupp. Vänsterpartiet anser att det är hög tid att inrätta en *fångombudsman*. För denna verksamhet har vi avsatt 5 miljoner kronor.

När anställda vid polisen och Åklagarmyndigheten begår brott är det dessa myndigheter som själva står för utredandet av brotten. Detta riskerar alltid att skapa misstankar bland allmänheten om att utredningarna i vissa fall inte går rätt till. För att förtroendet för dessa typer av utredningar ska höjas föreslår vi att man inrättar en sådan myndighet som utformades i utredningen Summa summarum – En fristående myndighet för utredning av anmälningar om brott mot polis och åklagare? (SOU 2007:5). Vi föreslår att en sådan myndighet, som bör kallas *Särskilda utredningsmyndigheten*, inrättas från den 1 juli 2010 och vi planerar för ett anslag på 60 miljoner kronor årligen, som finansieras från polisanslaget där kostnaderna för dessa utredningar huvudsakligen finns i dag.

3. Anslag under utgiftsområde 4 Rättsväsendet, punkt 1 (mp)

Helena Leander (mp) anför:

Miljöpartiet har presenterat sitt alternativ till ekonomisk politik och budgetpolitik i budgetmotion Fi262 och tillhörande kommittémotioner. I vår budgetmotion konstaterar vi att världen och Sverige befinner sig i en djup konjunktursvacka och en global klimat- och miljökris. Miljöpartiet menar att regeringen misslyckats med att dämpa konjunkturedgången.

För att möta de stora utmaningar som Sverige och hela världen står inför föreslår Miljöpartiet till skillnad från regeringen omfattande investeringar i jobb, utbildning, välfärd, klimat och miljö. Samtidigt avvisar vi med kraft ofinansierade skattesänkningar som långsiktigt undergräver de offentliga finanserna. Miljöpartiets politik innebär ett stort mått av ansvar för den ekonomiska politiken och de offentliga finanserna. Ordning och reda i den offentliga ekonomin är en förutsättning för en aktiv krispolitik i en konjunkturedgång som den som vi just nu befinner oss i.

Riksdagens majoritet bestående av Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna har ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Genom det beslutet har man också avslagit Miljöpartiets förslag till utgiftsramar och beräkningar av inkomster och därmed förutsättningarna för vårt budgetförslag. Av den här anledningen tar vi inte del i beslutet om anslag inom utgiftsområde 4. I stället redovisas här den fördelning av anslag inom utgiftsområde 4 som förordas i vår anslagsmotion Ju398.

Miljöpartiet ställer sig bakom de förslag för effektivisering av *polisorganisationen* som föreslås i betänkandet Polisverksamhet i förändring (SOU 2002:70) och menar att dessa skyndsamt måste påbörjas. Detta skulle medföra att upp till 500 årsarbetsresurser frigörs för polisiärt arbete inom polisväsendet. Stora resurser kan frigöras genom en renodling av polisverksamheten. Dessa medel vill vi använda till exempelvis kompetenshöjande åtgärder mot diskriminering. Polisens arbete för att förebygga och motverka våld mot kvinnor och sexualbrott mot kvinnor kan förbättras på

många områden. Miljöpartiet föreslår därför inom ramen för polisens budget att ökade resurser läggs på kompetenshöjande åtgärder i kvinnofridsfrågor.

Säkerhetspolisens strategiska arbete för rikets säkerhet måste utvecklas. Detta gäller särskilt miljöbrotten, den internationella ekonomiska brottsligheten, sexhandeln med kvinnor och barn över landsgränserna och narkotikahandeln tillsammans med den illegala vapenhandeln. Denna typ av brottslighet hotar Sveriges demokratiska grundvalar och måste ha hög prioritet. Riksdagen har i dag bristande insyn i Säkerhetspolisens arbete. Utöver detta behöver en översyn genomföras av Säkerhetspolisens personskydd. Miljöpartiet anser att personskyddet skulle kunna genomföras av den öppna polisen. Vi minskar därför Säkerhetspolisen anslag med 100 miljoner kronor jämfört med vad regeringen föreslår.

Det är Miljöpartiets bedömning att *Åklagarmyndigheten* måste tillföras ytterligare resurser för att förbättra sitt arbete med att bekämpa s.k. hatbrott. Dessa brott måste av åklagaren kallas för vad de är, och den som begår dem måste få den straffskärpning lagstiftaren angett. Miljöpartiet vill även göra ytterligare satsningar på fortbildning av personal inom Åklagarmyndigheten i frågor om mäns våld mot kvinnor med en könsmaktsförståelse. Den förbättrade sexualbrottslagstiftning som Miljöpartiet varit med om att genomföra måste få genomslag inom rättstillämpningen och få avsedd effekt. Till detta kommer ett ökat fokus på brottet sexköp samt på bekämpande av internationell gränsöverskridande prostitution (s.k. trafficking) och sexhandel via Internet. Vi vill tillföra ytterligare resurser för att Åklagarmyndigheten ska kunna stärka sitt arbete mot sexköp och trafficking. Vi anser även att arbetet för att utreda miljöbrott måste förbättras. Sammantaget tillskjuter vi 10 miljoner kronor till Åklagarmyndigheten jämfört med regeringens förslag.

Den ekonomiska brottsligheten kostar samhället enorma summor som inte bara undandrar välfärdssamhället stora inkomster utan även hotar vår demokratis grundvalar. Miljöpartiet bedömer att ytterligare insatser krävs för att skärpa arbetet mot ekobrotten och tillför därför ytterligare 5 miljoner kronor till *Ekobrottsmyndigheten*.

Sveriges Domstolar ska döma lika fall lika och behandla alla människor sakligt lika. Ändå finns det erfarenheter som visar att så inte är fallet, utan att det förekommer diskriminering som baseras såväl på etnicitet och religion som på kön, sexuell läggning och funktionshinder. Kunskap om situationen i samhället vad gäller frågor om mäns våld mot kvinnor och barn, våld i samkönade relationer samt hedersrelaterat våld behöver spridas i hela rättsväsendet, särskilt till domare och nämndemän. Miljöpartiet anslår därför 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag för särskilda satsningar på återkommande obligatoriska utbildningar för domare och nämndemän i dessa frågor.

Inom *Kriminalvården* bedrivs i dag två behandlingsprogram för män som har begått vålds- och sexualbrott mot kvinnor. Miljöpartiet ser mycket positivt på att Kriminalvården i sin verksamhet bedömer frågan om mäns vålds- och sexualbrott mot kvinnor som ett prioriterat område. Vi vill stödja denna verksamhet och tillföra ytterligare medel för att alla män ska kunna nås av dessa behandlingar. Vi vill även att programmen blir obligatoriska för alla män som dömts för vålds- eller sexualbrott. För detta ändamål avsätter vi 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag. En undersökning i Norge har visat att minst 65 % av kvinnorna på anstalt har utsatts för sexuella övergrepp och våld. Miljöpartiet menar att regeringen omedelbart bör tillsätta en utredning för att utröna hur förhållandena ser ut för kvinnor på svenska anstalter. Kriminalvården ska därefter av regeringen ges i uppdrag att samarbeta med de kvinnojourer som anmäler sitt intresse så att dessa kan hålla stödsamtal med kvinnor på anstalter alternativt i kvinnojourens lokaler. Detta försök bör utvärderas och därefter implementeras i Kriminalvårdens verksamhet vid lyckat resultat. Miljöpartiet anser att Kriminalvårdens anslag för detta ändamål bör höjas med 2,5 miljoner kronor. Vidare anser vi att en fångombudsman bör inrättas. Även för den som är dömd för ett brott och avtjänar ett straff på anstalt ska de mest grundläggande mänskliga rättigheterna upprätthållas. Det räcker inte med att Justitieombudsmannen kan utöva tillsyn inom Kriminalvården; det behövs en instans som företräder fångars mänskliga rättigheter. Det behövs någon som aktivt kan arbeta för både interner, anstaltsledning och Kriminalvården. Ytterst skulle fångombudsmannen kunna bidra till minskad återfallsfrekvens bland brottslingar. Vi anser att Kriminalvårdens anslag bör öka med 2,5 miljoner kronor för att inrätta en fångombudsman. Sammantaget vill vi således höja Kriminalvårdens anslag med 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

Miljöpartiet anser att ytterligare 5 miljoner kronor bör tillskjutas för att *Brottsförebyggande rådet* ska kunna vidareutveckla statistiksystemen särskilt avseende hatbrott och vålds- och sexualbrott mot kvinnor.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2009/10:1 Budgetpropositionen för 2010 utgiftsområde 4:

1. Riksdagen godkänner förslaget om att den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten avskaffas.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till
  1. lag om ändring i äktenskapsbalken,
  2. lag om ändring i lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m.,
  3. lag om ändring i namnlagen (1982:670),
  4. lag om ändring i lagen (1985:206) om viten,
  5. lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481),
  6. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
  7. lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844),
  8. lag om ändring i lagen (1999:988) om förhör m.m. hos kommissionen för granskning av de svenska säkerhetstjänsternas författningsskyddade verksamhet,
  9. lag om ändring i lagen (2000:1175) om talerätt för vissa utländska konsumentmyndigheter och konsumentorganisationer,
  10. lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister.
3. Riksdagen anvisar för budgetåret 2010 anslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt följande uppställning:

Belopp i 1000-tal kronor

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag
1:1	Polisorganisationen	(ram) 19 147 134
1:2	Säkerhetspolisen	(ram) 946 595
1:3	Åklagarmyndigheten	(ram) 1 139 482
1:4	Ekobrottsmyndigheten	(ram) 420 556
1:5	Sveriges Domstolar	(ram) 4 612 556
1:6	Kriminalvården	(ram) 7 312 275
1:7	Brottsförebyggande rådet	(ram) 62 614
1:8	Rättsmedicinalverket	(ram) 294 729
1:9	Gentekniknämnden	(ram) 4 116
1:10	Brottsoffermyndigheten	(ram) 31 567
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	(ram) 89 474
1:12	Rättsliga biträden m.m.	(ram) 1 725 657
1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	(ram) 30 163

Belopp i 1000-tal kronor			
Anslag		Anslagstyp	Regeringens förslag
1:14	Avgifter till vissa internationella samman- slutningar	(ram)	3 578
1:15	Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	(ram)	7 157
1:16	Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten	(ram)	12 540
Summa			35 840 193

Motion från allmänna motionstiden hösten 2003

2003/04:Ju475 av Sylvia Lindgren m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ekonomisk brottslighet.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007

2007/08:Ju398 av Ulf Holm m.fl. (mp, v, c, fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildningsinsatser om brottsbalkens straffskärpningsbestämmelse.

2007/08:C421 av Fredrick Federley m.fl. (c, s, v, mp, m, fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om värnandet av transpersoners ställning.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:Ju286 av Lena Olsson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättande av ett forskningscenter mot etnisk diskriminering.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samtliga rättsväsendets myndigheter ska ges i uppdrag att vidta åtgärder mot etnisk diskriminering inom sina verksamhetsområden.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009

2009/10:Ju209 av Hans Hoff (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en samlad strategi för att öka kompetensen i rättsväsendet och förstärka prioriteringarna när det gäller sexualbrott mot barn.

2009/10:Ju213 av Tina Acketoft (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kunskap om barnsexhandel ska inkluderas i alla relevanta utbildningar.

2009/10:Ju216 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förlägga en polishögskola till Falun.

2009/10:Ju218 av Hans Backman (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta ett tingsställe i Bollnäs.

2009/10:Ju219 av Hans Backman (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen ska inrätta en rikstäckande personalpool som får rycka in och tjänstgöra på orter där det råder polisbrist.

2009/10:Ju220 av Hans Backman (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att etablera en ny fast polisutbildning i Gävleborgs län.

2009/10:Ju222 av Göran Persson i Simrishamn (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa att polisen får en optimal möjlighet att lösa sina uppgifter i Skåne.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att undersöka möjligheten att tillsammans med Danmark finansiera och använda en helikopter i Skåne.

2009/10:Ju230 av Sten Bergheden (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att flytta tillbaka polisens ledningscentral till Skaraborg.

2009/10:Ju234 av Ann-Christin Ahlberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att åtgärder måste vidtas så att personuppgifterna vid våldtäkter ökar.

2009/10:Ju238 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning av nämndemän.

2009/10:Ju240 av Ronny Olander och Siw Wittgren-Ahl (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bristen på åklagare.

2009/10:Ju241 av Phia Andersson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka Ekobrottsmyndighetens möjligheter att bekämpa brottslighet i byggsektorn.

2009/10:Ju242 av Cecilia Wigström i Göteborg (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utöka finanspolisens mandat.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att starta en myndighetsgemensam brottsvinstenhet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att effektivisera informationsutbytet mellan myndigheter.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samverka med fokus på brottslingarnas pengar.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bekämpa penningtvätten.

2009/10:Ju244 av Roland Bäckman (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om krafttag mot ökad brottslighet.

2009/10:Ju250 av Annika Qarlssohn (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polis, åklagare, domare och nämndemän ska genomgå utbildning rörande sexualbrott och våld i nära relationer.

2009/10:Ju257 av Urban Ahlin m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om trygghet och bra polisverksamhet i Skaraborg.

2009/10:Ju265 av Eva Olofsson m.fl. (v):

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla yrkespersoner som möter människor som utsatts för samkönat partnervåld ska ha relevant hbt-kompetens.

2009/10:Ju268 av Liselott Hagberg m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvärdera konsekvenserna av den avveckling av sjöpolisverksamheten som genomfördes 2003.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att undvika ytterligare avveckling av sjöpolisverksamheten.

2009/10:Ju274 av Finn Bengtsson och Mikael Cederbratt (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vidareutbildning av poliser i beteendevetenskap och psykiatri.

2009/10:Ju275 av Else-Marie Lindgren (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en fjärde polishögskola med placering i Borås.

2009/10:Ju279 av Kjell Eldensjö (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kommunala handlingsplaner mot ungdomsvåld.

2009/10:Ju282 av Jan Lindholm (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om problemet med hur miljöbalken tolkas när det finns exploaterer som är intresserade av att bygga ut vattenkraft eller på annat sätt inskränka det fria vattenflödet i våra vattendrag.

2009/10:Ju284 av Tommy Ternemar m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning av nämndemän.

2009/10:Ju287 av Ronny Olander och Bo Bernhardsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att förstärka samhällsinsatserna, koordinera företrädare från olika branscher samt initiera en handlingsplan för att minimera antalet bankrån.

2009/10:Ju289 av Billy Gustafsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av insatser som stärker kompetensen hos dem som genomför förhör med barn vid misstanke om övergrepp från närstående.

2009/10:Ju298 av Lars Hjälmered och Jan R Andersson (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa bättre samordning mellan myndigheter för att uppnå bättre brottsbekämpning.

2009/10:Ju304 av Sonia Karlsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kampen mot den organiserade brottsligheten måste förstärkas.

2009/10:Ju306 av Leif Jakobsson (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av resurser till bekämpning av den organiserade brottsligheten.

2009/10:Ju309 av Mikael Cederbratt och Annicka Engblom (båda m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en gemensam grundutbildning för Polisens, Tullverkets och Kustbevakningens brottsbekämpande personal.

2009/10:Ju312 av Kurt Kvarnström m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra polisutbildningen till en treårig högskoleutbildning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheterna att etablera en polisutbildning på högskolenivå i Dalarna.

2009/10:Ju316 av Phia Andersson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ekonomisk brottslighet.

2009/10:Ju329 av Hans Hoff (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell strategi för att motverka droger och kriminalitet bland unga.

2009/10:Ju334 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen avslår förslaget om att den rådgivande nämnden vid Åklagarmyndigheten avskaffas.
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag (tkr)	Förändring (tkr)
1:1 Polisorganisationen	19 147 134	-40 000
1:5 Sveriges Domstolar	4 612 556	-2 000
1:6 Kriminalvården	7 312 275	-250 000
Nytt Fångombudsman	0	5 000
Nytt Särskilda utredningsmyndigheten	0	30 000
Summa		-257 000

2009/10:Ju337 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som ska ta fram förslag till ny organisation för polisens myndighetsstruktur.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inom ramen för en utredning om polisens myndighetsstruktur ska ge ett särskilt uppdrag att presentera förslag till hur polisservicen på landsbygden kan förbättras.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förslag till en ny polisutbildning snarast ska läggas fram för riksdagen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att frågor som rör misstankar om poliser som begått brott ska handläggas vid en fristående myndighet.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en fångombudsman bör införas i Sverige.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Ekobrottsmyndigheten bör ges ställning som nationellt utvecklingscentrum för bekämpningen av ekobrott.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Rikspolisstyrelsen bör ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för att möjliggöra att miljöbrottsenheter ska finnas tillgängliga i hela landet.

2009/10:Ju347 av Andreas Norlén (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en kunskapssammanställning när det gäller risk för bortförande av barn vid vårdnadstvister.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning i riskbedömning för domare, socialtjänstens personal m.fl.

2009/10:Ju353 av Cecilia Widegren (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla samhällets skydd för näringsidkare som arbetar med djurhållning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla samhällets skydd för forskare som arbetar med djurförsök och deras forskningsresultat.

2009/10:Ju355 av Karin Enström och Hillevi Engström (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sjöpolisens organisation.

2009/10:Ju368 av Carina Moberg och Börje Vestlund (båda s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fler synliga poliser och lokala poliskontor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser mot ungdomsbrottsligheten.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stimulera kommuner och föreningars engagemang för att öka tryggheten i lokalsamhället.

2009/10:Ju369 av Elina Linna m.fl. (v, m, c, kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning av personer inom rättsväsendet.

2009/10:Ju371 av Emma Carlsson Löfdahl (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisens insatser för att bekämpa de brott som vissa s.k. djurrättsaktivister begår riktade bl.a. mot människors egendom ska intensifieras.

2009/10:Ju372 av Agneta Berliner och Maria Lundqvist-Brömster (båda fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta initiativ till en förnyad nationell samverkan med syftet att främja erfarenhetsutbyte, gemensam kompetensutveckling och övergripande problemlösning.

2009/10:Ju376 av Olof Lavesson m.fl. (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en polishögskola i Malmö.

2009/10:Ju380 av Anti Avsan (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att underlätta för medborgare att göra polisanmälningar via polisens webbplats.

2009/10:Ju381 av Esabelle Dingizian m.fl. (mp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade satsningar på utbildningar och kompetensutveckling inom rättsväsendet, dvs. polis, åklagare, domare och nämndemän, i fråga om mäns våld mot kvinnor.

2009/10:Ju382 av Cecilie Tenfjord-Toftby och Cecilia Magnusson (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den befintliga distansutbildningen till polis i Borås kompletteras med en eventuell ny polishögskola.

2009/10:Ju383 av Peter Eriksson (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av bättre resurser till korruptionsutredningar.

2009/10:Ju386 av Börje Vestlund m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning i hbt-kunskap för poliser.

2009/10:Ju391 av Désirée Pethrus Engström (kd):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen bör ges ökade resurser för att arbeta förebyggande mot våld mot kvinnor.

2009/10:Ju396 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (s):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en tydligare prioritering av polisens och Åklagarmyndighetens resurser gällande bekämpande av människohandel.

2009/10:Ju398 av Mehmet Kaplan m.fl. (mp):

Riksdagen anvisar med följande förändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet:

		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
Anslag		2010	2011	2012
1:2	Säkerhetspolisen	-100	-100	-100
1:3	Åklagarmyndigheten	10	10	10
1:4	Ekobrottsmyndigheten	5	5	5
1:5	Sveriges Domstolar	10	10	10
1:6	Kriminalvården	10	10	10
1:7	Brottsförebyggande rådet	5	5	5
1:17	Utredningsmyndighet		60	60
Summa för utgiftsområdet		-60	0	0

2009/10:Ju401 av Kenneth Johansson och Sven Bergström (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att domkretsarna för de sammanslagna miljö- och fastighetsdomstolarna bör vara sju till antalet och att en bör omfatta Dalarnas och Gävleborgs län.

2009/10:Ju403 av Andreas Norlén (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en särskild avdelning inom Högsta domstolen för behandling av ansökningar rörande resning, domvillan m.m.

2009/10:Ju404 av Phia Andersson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisutbildning i Västsverige.

2009/10:Ju406 av Göran Persson i Simrishamn m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisutbildning i Skåne.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att poliskåren bättre ska spegla befolkningen vad gäller etnisk mångfald.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öppna för utbyte mellan de danska och svenska polisutbildningarna.

2009/10:Ju411 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (c, m, fp, kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om etablering av polisutbildning i Skövde.

2009/10:Ju413 av Ingemar Vänerlöv (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nödvändigheten av specialkompetens hos domare och nämndemän när mål om sexualbrott mot barn och mål om barnpornografi ska avgöras.

2009/10:Ju417 av Margareta Cederfelt och Lisbeth Grönfeldt Bergman (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att korta polisens och åklagarnas handläggningstider samt att utse handläggare för anmälda brott inom stipulerad tid.

2009/10:Ju427 av Thomas Bodström m.fl. (s):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en polismyndighet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skapa en särskild central enhet för bekämpning av den grova organiserade brottsligheten.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öronmärka 200 miljoner kronor för en särskild central enhet för bekämpning av den grova organiserade brottsligheten.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra om polisutbildningen till högskoleutbildning.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om öronmärkta pengar till polisen för arbetet mot människohandel och barnpornografi.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hedersrelaterat våld.

2009/10:Ju428 av Thomas Bodström m.fl. (s):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag	Anslagsförändring
1:1 Polisorganisationen	19 147 134	+100 000
Summa	35 840 193	+100 000

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om satsningar på polisen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kriminalvården.

2009/10:Ju429 av Rosita Runegrund m.fl. (kd, m, fp, mp, c, v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökad kunskap hos polisen om barn som utsätts för människohandel.

2009/10:C378 av LiseLotte Olsson m.fl. (v):

4. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i lagstiftning enligt vad som anförs i motionen om att krav ställs på att de domare som ska döma i mål om vårdnad, boende och umgänge ska ha förvärvat särskild barnkompetens.

2009/10:So312 av Elina Linna m.fl. (v):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen bör fokusera mer på distributionen av narkotika.

2009/10:So614 av Morgan Johansson m.fl. (s):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bekämpning av narkotikabrottslighet.

2009/10:T420 av Helena Bargholtz (fp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning av polisaspiranter i körkortsmedicin.

2009/10:T536 av Karin Svensson Smith m.fl. (mp):

44. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det i regleringsbrev för Rikspolisstyrelsen bör göras gällande att bristande efterlevnad av trafikregler bör prioriteras högre när det gäller motorfordon än cyklar, med anledning av att motorfordon utgör en större fara för andra trafikanter.

2009/10:N268 av Andreas Norlén och Annicka Engblom (båda m):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisens arbete med patentintrång.

2009/10:A257 av Ulf Holm m.fl. (mp):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hatbrott ska vara ett prioriterat område för polis- och åklagarväsendet.

2009/10:A443 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp):

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade kunskaper inom rättsväsendet om brott mot homosexuella, bisexuella och transpersoner.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i äktenskapsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om äktenskapsbalken¹
dels att i 15 kap. 2 § ordet "länsrätt" ska bytas ut mot "förvaltningsrätt",
dels att i 15 kap. 2 § orden "Länsrätten i Stockholms län" ska bytas ut mot "Förvaltningsrätten i Stockholm".

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m.²
dels att i 7 och 13 §§ ordet "länsrätt" i olika böjningsformer ska bytas ut mot "förvaltningsrätt" i motsvarande form,
dels att i 13 § orden "Länsrätten i Stockholms län" ska bytas ut mot "Förvaltningsrätten i Stockholm".

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

---

¹ Senaste lydelse av 15 kap. 2 § 2009:253.

² Senaste lydelse av

7 § 2007:326

13 § 2007:326.

3 Förslag till lag om ändring i namnlagen (1982:670)

Härigenom föreskrivs i fråga om namnlagen (1982:670)³
dels att i 37 § ordet "länsrätt" ska bytas ut mot "förvaltningsrätt",
dels att i 37 § orden "Länsrätten i Stockholms län" ska bytas ut mot "Förvaltningsrätten i Stockholm".

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1985:206) om viten

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1985:206) om viten⁴
dels att i 6 § ordet "länsrätt" ska bytas ut mot "förvaltningsrätt",
dels att i 6 § orden "Länsrätten i Stockholms län" ska bytas ut mot "Förvaltningsrätten i Stockholm".

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

5 Förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)

Härigenom föreskrivs i fråga om folkbokföringslagen (1991:481)⁵
dels att i 37 och 38 §§ ordet "länsrätt" ska bytas ut mot "förvaltningsrätt",
dels att i 38 § orden "Länsrätten i Stockholms län" ska bytas ut mot "Förvaltningsrätten i Stockholm".

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

6 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs i fråga om mervärdesskattelagen (1994:200)⁶
dels att i 20 kap. 1 § ordet "länsrätt" ska bytas ut mot "förvaltningsrätt",
dels att i 20 kap. 1 § orden "Länsrätten i Dalarnas län" ska bytas ut mot "Förvaltningsrätten i Falun".

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

7 Förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844)

Härigenom föreskrivs i fråga om radio- och TV-lagen (1996:844)

---

³ Lagen omtryckt 1982:1134.

Senaste lydelse av 37 § 2003:652.

⁴ Senaste lydelse av 6 § 1998:591.

⁵ Senaste lydelse av

37 § 2003:657.

38 § 2003:657.

⁶ Lagen omtryckt 2000:500.

Senaste lydelse av 20 kap. 1 § 2009:000.

dels att i 12 kap. 4 § orden "Länsrätten i Stockholms län" ska bytas ut mot "Förvaltningsrätten i Stockholm",
dels att i 13 kap. 4 § ordet "länsrätt" ska bytas ut mot "förvaltningsrätt".

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:988) om förhör m.m. hos kommissionen för granskning av de svenska säkerhetstjänsternas författningsskyddade verksamhet

Härigenom föreskrivs att i 12 § lagen (1999:988) om förhör m.m. hos kommissionen för granskning av de svenska säkerhetstjänsternas författningsskyddade verksamhet orden "Länsrätten i Stockholms län" ska bytas ut mot "Förvaltningsrätten i Stockholm".

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1175) om talerätt för vissa utländska konsumentmyndigheter och konsumentorganisationer

Härigenom föreskrivs att i 5 § lagen (2000:1175) om talerätt för vissa utländska konsumentmyndigheter och konsumentorganisationer⁷ orden "Länsrätten i Stockholms län" ska bytas ut mot "Förvaltningsrätten i Stockholm".

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister

Härigenom föreskrivs att i 34 § lagen (2001:558) om vägtrafikregister orden "Länsrätten i Örebro län" ska bytas ut mot "Förvaltningsrätten i Karlstad".

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

---

⁷ Senaste lydelse av 5 § 2008:504.

BILAGA 3

Utskottets förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Regeringen föreslår att riksdagen

för budgetåret 2010 anvisar anslagen under utgiftsområde 4 *Rättsväsendet* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Belopp i 1000-tal kronor

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag
1:1 Polisorganisationen	(ram)	19 147 134
1:2 Säkerhetspolisen	(ram)	946 595
1:3 Åklagarmyndigheten	(ram)	1 139 482
1:4 Ekobrottsmyndigheten	(ram)	420 556
1:5 Sveriges Domstolar	(ram)	4 612 556
1:6 Kriminalvården	(ram)	7 312 275
1:7 Brottsförebyggande rådet	(ram)	62 614
1:8 Rättsmedicinalverket	(ram)	294 729
1:9 Gentekniknämnden	(ram)	4 116
1:10 Brottsoffermyndigheten	(ram)	31 567
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	(ram)	89 474
1:12 Rättsliga biträden m.m.	(ram)	1 725 657
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	(ram)	30 163
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	(ram)	3 578
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	(ram)	7 157
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	(ram)	12 540
Summa		35 840 193

BILAGA 4

Sammanställning av förslag till anslag för 2010 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Utgiftsområde 4, Rättsväsendet

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2010

Belopp i 1000-tal kronor

Anslag	Anslags typ-	Bestående ökn i förh till 2009 års ram	Regeringens förslag	Ändringar i regeringens förslag		
				(s) (Fi260) (Ju428)	(v)* (Fi261) (Ju334)	(mp) (Fi262) (Ju398)
1:1	(ram)	+ 1 100 000	19 147 134	+ 100 000	- 40 000	- 100 000
1:2	(ram)		946 595			+ 10 000
1:3	(ram)	+ 50 000	1 139 482			+ 5 000
1:4	(ram)	+ 10 000	420 556			+ 10 000
1:5	(ram)	+ 150 000	4 612 556		- 2 000	+ 10 000
1:6	(ram)	+ 700 000	7 312 275		- 250 000	+ 10 000
1:7	(ram)		62 614			+ 5 000
1:8	(ram)	+ 5 000	294 729			
1:9	(ram)		4 116			
1:10	(ram)		31 567			
1:11	(ram)		89 474			
1:12	(ram)	+ 500 000	1 725 657			
1:13	(ram)	+ 3 000	30 163			
1:14	(ram)		3 578			

Anslag	Anslags typ-	Bestående ökn i förh till 2009 års ram	Regeringens förslag	Ändringar i regeringens förslag		
				(s)	(v)*	(mp)
1:15			7 157	(Fi260) (Ju428)	(Fi261) (Ju334)	(Fi262) (Ju398)
1:16			12 540			
1:17					+ 5 000	
1:18					+ 30 000	
SUMMA			35 840 193	+ 100 000	- 257 000	- 60 000

*Vänsterpartiet föreslår i motion Ju334 nya anslag avseende Fångombudsman och Särskilda utredningsmyndigheten.

Detta har beaktats vid uträkning av partiets alternativa anslagsram.